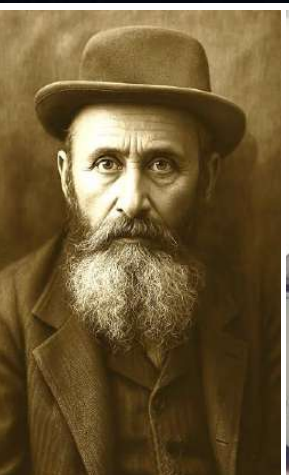
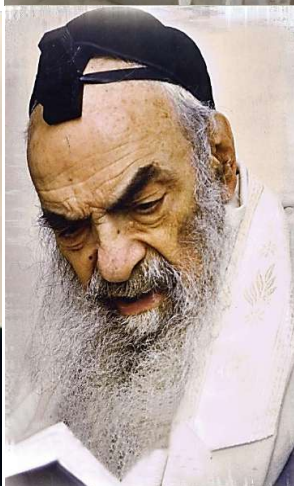


# פניני הצדיקים



לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com



**מיטב השידורים  
מגדולי הרבנים**

ללא פרסומות.  
ללא חדשות.  
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | באפליקציה | 03-3782000 | [www.radio2000.co.il](http://www.radio2000.co.il)

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com



**רבי מרדכי מלעכאוויטש זצ"ל:** נולד בשנת ה'תק"ב (1742). נקרא ע"ש רבי מרדכי יפה (בעל הלבושים). בימי נערותו נתייחס מאביו, ויחמלו עליו בני העיר, ושכרו לו מלמד שילמוד עמו, אבל הוא מיאן ללמוד, ויצא אל היער אשר היה סמוך לעיר, ושהה שם שעות ארוכות בהתבודדות בינו ובין קונו, **אבל נפלאות יסופרו - שבהיותו בן י"ב שנה דרש בבית הכנסת הגדול שבווילנה פלפול נפלא, שהפליא כל שומעיו.**



ר' יצחק לוי מבארדיטשוב אמר עליו, **כי בזכותו עומד שליש עולם** אולם ר' מרדכי חיפש ברב, שינקר את גידיו ולא יחסוך ממנו את שבט המוסר ולכן פנה אל ר' שלמה מקארלין. לאחר פטירת רבו, ר' שלמה, התיישב בליטא בעיר לעכאוויטש והתחיל לנהוג עדת ישראל, והעמיד תלמידים רבים, שנודעו ביראתם ובצדקתם הגדולה, והוא אשר הפיץ ופרסם את תורת החסידות בליטא. כל מי שהיה שומע את תפילתו היה נמש לבו כמים ומתעורר לתשובה שלמה, **קולו היה צרוד כל היום, כי ניחר גרונו בעת התפלה, ובעת התפילה היו ניתזות על הקיר שממולו טיפות דם מגרונו, מאחר והתאמץ לצעוק.**



שלושה דברים העיד על עצמו שיש בהם כדי ללמוד מדרגתו הגבוהה באמונה (בבורא: א) **מיום עמדו על דעתו, לא יצא מפתח ביתו עבור כסף כי האמין שפרנסתו תגיע לביתו. ב) לא דאג ליום מחר, ואף לא משעה על חברתה. ג) מימיו לא חסר לו מאומה. ענוותן מופלג. בעל מעשה חסד מופלאים. נפטר בי"ג שבט ה'תק"ע (1810). חי כ-68 שנים.**

**אביו:** ר' נח (פרנס העיר נעשוויז). **אמו:** מרת אדל. **בנו:** ר' נח. **מרביתיו:** הגאונים הצדיקים האדמו"רים ר' לוי יצחק מבארדיטשוב, ר' שלמה מקארלין. **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' משה פלייר מקאברין.

**כ**שהיה בעיר למברג, אמר: "נודע לי, שיש ציפור המזמרת ומשוררת להשי"ת בהתלהבות כה רבה, עד שגופה מתפקע ומתה, אני מתפלל להקב"ה ונשאר בריא ושלם. אם כן, מה ערך יש לתפילה שכזו?", למחרת קידש וטיהר את עצמו, וערך את תפילתו בכוחות על אנושיים **עד שמרוב התלהבות נסדקה הריאה שלו, והיה בסכנה גדולה, והרופאים מלמברג אמרו נואש. מיד טען הרבי לפני השי"ת: "וכי רצוני היה שאתפלל רק תפילה אחת כזו, ודי? אני רוצה להתפלל עוד", ועזרו השי"ת וחזר לאיתנו.**

לימים נזדמן עוד פעם ללמברג, והיו אצלו המון חסידים. אותו רופא ששיאשו אז עבר בסמיכות מקום וראה אנשים רצים. שאל אותם: "לאן אתם רצים?", ואמרו לו: "הצדיק מלעכאוויטש הגיע לכאן ואנו חפצים להימצא בקרבתו". תמה הרופא ואמר: **"העוד הוא חי? נשבע אני שהוא חי בלי ריאה".** (ספרן של צדיקים).

**ש**נא מאד את הפרסום והרעש ועשה כל דבר בהצנע לבל יודע מזה שום איש, והיה רגיל לומר **פרסום** הם המלים **פז"ר ס"ם**, הגורל של הס"ם, אמר עליו תלמידו הרה"ק האדמו"ר ר' משה פלייר מקאברין זיע"א: שהוא בקי נפלא בכל חלקי התורה, בבלי, ירושלמי, תוספתא, ספרא, בספרי פוסקים ראשונים ואחרונים וכל כתבי האריז"ל, ובקש מהשי"ת שלא יתוודע הדבר, ורצון יראיו יעשה, עד שנחשב בעיני מתנגדיו לעם הארץ, ואמר, שפלא גדול הוא הדבר, שהמתנגדים דיברו עליו שהוא עם הארץ, ושכחו את דרשתו שדרש בוויילנא בהיותו בן י"ב שנה, ובוודאי זה היה כוח תפילתו. עוד הוסיף תלמידו ואמר: **"ראוי היה לבוא משיח בימיו, אך נתעכב בגלל הדור שלא היה ראוי".**

**א**חד מחסידי הצדיק היה סוחר פרוות בשם יענקל', וציווה אותו ר' מרדכי בשלושה דברים: א) ללמוד כל יום עשרה פרקי תהילים. ב) לבדוק ציציותיו מפעם לפעם. ג) לחזור על "אני מאמין". בתחילה שמר והקפיד על הוראות אלו, אבל במשך הזמן התרפה מלקיים את דברי הצדיק במלואם. לימים נסע לצורך מסחר וצרור כסף גדול בידיו, כשהגיע ליער גדול שהיה בדרכו שמע קול: **"חזור בך"**. והיה דומה עליו קולו של הצדיק. הלה חשב, שזה דמיון ולא שת לבו לכך. אבל כשהמשיך להיכנס לתוך היער שוב הרעים עליו הקול: **"חזור בך"** והקול קולו של הצדיק. ובכל זאת הוא המשיך בדרכו, מאחר שעדיין סבר, כי נשמע הקול בכוח הדמיון.

**ב**תוך היער התנפלו עליו שודדים, שדדו את כל כספו, ואותו קשרו לאחד העצים. כשעמד קשור מבלי יכולת לזוז, נראה אליו פתאום הצדיק ואמר לו: "אמרת לי, שלא תיסע!". שחרר אותו מכבליו ואמר לו: **"סע לעיר פלונית, ששם חונה גדוד חיילים, וגם ראש השודדים הוא חייל בגדוד זה, ויכירו על ידי צלקת שיש לו במצחו"**. הלה נסע כמצוות הצדיק למקום, שאמר לו, וסיפר לקצין מפקד הגדוד, את כל אשר קרהו. ופקד הקצין שכל הגדוד יעמוד בשורה, ושהוא יזהה את החייל- השודד. והוא עבד על פניהם ולא מצא חייל עם צלקת במצחו. ואמר לו הקצין: "עבור ביניהם ונסה בשנית". והרגיש בחייל אחד, שכובעו שמוט לו על פניו, והרים את כובעו של החייל, ונראתה הצלקת במצחו. הלה נמסר לקצין, נחקר, הודה במעשיו, החזיר את הכסף, ונענש כראוי.

**ב**שעה שהרה"ק רבי אברהם מקאליסק זיע"א נסתלק לעולמו בטבריה, נפלה וכבתה המנורה במעונו של הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש זיע"א, מיד קרא: **"וי, כבה נר המערבי"**, אח"כ הגיעה לידו אגרת, ששלח אליו ר' אברהם לפני הסתלקותו וכתוב בה כך: **"מחר תהיה עמי במחיצתי"**, וכך הוה, שתוך ימים ספורים נתבקש הרה"ק מלעכאוויטש לישיבה של מעלה.

**א**מר רבי מרדכי מלעכאוויטש: **"אולי לא יוליכו אותי אחד פטירתי דרך הגיהנם, אבל אם יוליכו אותי, לא אשאיר שם נשמה אחת, מפני שאיזה גן עדן יהיה לי כשאדע שנשארו נשמות של ישראל בגיהנם"**. (שם אהרן)

**ר**בי מרדכי מלעכאוויטש אמר פעם: אם יהודי יהיה ח"ו בעת צרה יכול לבקש מהשי"ת שייושע בזכות מרדכי בן אדל, רק יבקש מתוך שמחה ולא מתוך מרה שחורה. (אוצר ישראל)

**רבי יצחק אביחצירא זצ"ל:** נולד בבבוב דניב במחוז תפילת שבמרוקו בשנת ה'תקכ"ד (1860). נודע משחר ילדותו כעילוי ובעל כשרון רב. נודע גם כבעל מופת ובמעשי ניסים, והעריצו היהודים והגוים כאחד. פעל רבות למען יהודי מרוקו ובמיוחד למען ישיבתו של אביו. נדד רבות ממקום למקום כדרכו בקודש לצורך גיוס כספים. **גאון בנגלה ובנסתר. מלומד בניסים.**

העיד עליו אביו הקדוש, כי התעברה ברבינו (בנו) **ניצוץ מנשמת המקובל הצדיק רבינו יצחק לוריא אשכנזי (האריז"ל)**. לא לחינם כאשר גדל רבינו, נמשכה נפשו ללימוד הנסתר, ועוד בצעירותו גילה בקיאות גדולה בתורת הקבלה וב'עץ החיים' ובשמות השערים של רבינו האריז"ל. הרבה בסיגופים ותעניות. נהג להסתגר בחדרו בעליית הגג ולהגות בתורה ויראת שמים מתוך הסתפקות במועט.

**נרצח ע"י מוסלמי ב-י"ד שבט ה'תרע"ב (1912) בהיותו בן חמישים ושתיים שנים!** ציונו על יד כפר תולאל. יום פטירתו, הוא יום עליה המוני. רבים עולים לציונו וזוכים לראות ישועות. לא רק יהודים, אלא אף גויים מעריכים את גדולת קדושתו, הם מאמינים, כי הוא איש צדיק בעל מופתים, ואף מינו שומר קבוע שניצב בסמוך לציונו.

## אביו: הצדיק ר' יעקב זצ"ל. מספריו: יתולדות יצחק.

**א**ירע פעם בעת ברכת הלבנה, עת יצאו הכל לחפשה ולבקשה בשמיים, והיא נעלמה, כי הייתה מכוסה בעננים. למרבה הפלא ציווה רבי יעקב (אביו הקדוש) על רבינו, שהיה אז רק כבן שמונה שנים בלבד **להורות ללבנה שתגלה**. הפנה הילד הרך מבט תמים כלפי שמיא וציווה על הלבנה להתגלות.

**בתוך רגעים ספורים בלבד התגלתה הלבנה במלוא הדורה לתדהמת כל הנוכחים, אשר ברכו על הלבנה ברוב שמחה והתרגשות.** "אם כך הוא בגיל צעיר, הרי נועד הוא לגדולות", עבר הרחש בקהל הנוכחים העומדים ומשתאים מול הילד הרך בשנים המחולל ניסים. וציפו כולם לראותו בגדולתו בבוא היום.

**ה**מנהג במשפחת אביחצירא, היה שבכל לילה מלילות חג הסוכות, היו נערכות סעודות גדולות לכבוד האושפיזין. אצל רבינו הייתה הסעודה הגדולה ביותר זו שנערכה בליל יום טוב שני של סוכות, באושפיזא דיצחק. באחת הסעודות, לאחר שהזמין רבינו את האושפיזין ונטל ידיו לסעודה, אחז את הפת בשתי ידיו, אך לא בירך עליה ולא בצעה.

**הדבר נמשך דקות ארוכות, כשבת שחוק מרחפת על שפתינו.** הנוכחים עקבו אחריו בהשתאות, חלקם ניסו לחפש את מקור הסיבה לחיוך הצדיק בין נטילת ידיו לבציעת פתו, שכן ברור היה שאכן מתרחש ברגעים אלו ממש משהו, המונע מהצדיק לבצוע מהלכם.

רק לאחר דקות ארוכות הצדיק בצע והחל בסעודה. במהלך הסעודה העז מאן דהו לשאול את רבינו על מה שקרה. נענה רבי יצחק ואמר: "ומה אעשה וראיתי את שבעת האושפיזין הבאים לבקרנו בסוכה, ועל פניהם ארשת שמחה גלויה. לא יכולתי שלא לחייך עמם... ורק כאשר הפסיקו לחייך, יכולתי לבצוע את הפת".

**ר**בינו היה מרבה בשתיית "מאחיה" (המשקה הידוע בשם ערק) עוד בצעירותו. אך היו מבני המשפחה, שדאגו משתייתו של הנער הרך, שכן הצדיק התנזר מכל תענוגות העולם הזה והבליו

**פרט לשתיית משקה זה.** והיו חוששים לשלומם ובריאותו. יש לציין, כי שתיית המשקה לא השפיעה עליו כלל. אך מה יעשו, והנער אינו חדל משתייתו? **החליטו, כי יסירו את הסולם המביא אל עליית הגג, וכך תימנע אפשרות להעלות אל חדרו את ה'מאחיה'.**

אישה אחת הייתה גרה בשכנותם של משפחת אביחצירא. היא הייתה מייצרת את ה'מאחיה', ושם טוב יצא לפניה. ביום מן הימים החל נפגם טעמו של המאחיה ללא כל סיבה ואנשים חדלו לרכוש את המשקה. בראותה כן, **קיבלה על עצמה האישה לנדב כד משקה לרבי יצחק אבוחצירא, שהיה ידוע בשתיית המשקה.**

אך מה תעשה, ואין גישה לעלית הגג? חשבה ומצאה פיתרון, היא העבירה לו דרך חלונה, שהיה סמוך לחלוננו כד מלא ב'מאחיה'. אמר לה הצדיק: "אם תרצי, שישבו טעמו הטוב של המאחיה, שלחי לי כל יום כד". וכך מדי יום ביומו היה משאיר את הכד הריק של היום הקודם, והיה נוטל כד חדש, שבו המשקה המבוקש. ואכן טעמו של המאחיה חזר כתיקונו, וגם משאלתו של הצדיק, לשותות כל יום 'מאחיה' ולייחד תיקונים התמלאה. **רק לאחר זמן התגלה הדבר לבני המשפחה הנדהמים, ומכאן הבינו, כי יד ה' בדבר ולא מנעוהו עוד מכך.**

(יש לבאר את מנהגו של רבינו בשתיית הערק, שכן מאחר שהתנזר מתענוגות העולם הזה והרבה בסיגופים ותעניות - אם כן, מה יש בשתיית הערק? וכן מצאנו אצל גדולי משפחת אביחצירא, כי הרבו בשתיית המאחיה. על כך הסביר המקובל המלוב"ן הצדיק רבינו ישראל (הידוע בכינוי ה'בבא סאלי' צוק"ל) כי "ערק" ראשי תיבות- **ק'בל ר'ינת ע'מך**, ועל ידי שתייתו מיחדים ייחודים גדולים וקדושים ומחברים את השכינה הקדושה עם הקב"ה, ולכן הם הרבו בכך.



**ר**בינו הגיע באחת מנסיעותיו הרבות לדניב. מטרתו הייתה להתרים את אנשי המקום לטובת הישיבה. כשיצא מהעיר אירע מקרה מוזר שהפתיע את התושבים. בדרך כלל הרב לא יוצא למסעות בימי שישי. והנה, פונה אליהם ר' יצחק ואמר שהוא רוצה להגיע למקום בשם בראקה (הסמוכה לתולאל), תמהו הנוכחים: "מדוע רוצה כבוד הרב להגיע למקום שהוא ידוע כמקום זר ליהודים ורבות בו הסכנות, ובוודאי שלא ימצא שם יהודי אחד?". למרות שאלותיהם לא השיב להם דבר, ועמד על שלו.

יצא ר' יצחק עם שיירה שעברה דרך המקום. אחרי נסיעה ממושכת נפרד מאליהם ויצא לדרכו. לא עבר זמן רב ובדרכו פגע בו מוסלמי אכזרי וצעק לעברו שהוא יהרוג אותו! רבינו לא נבהל ממנו ושם ביטחון בה', "אתה יודע, קח את הפרדות ואת הכסף ואל תהרוג אותי" אמר. אבל המוסלמי שהיה צמא לדם יהודי לא התרצה בכך, הוא הוציא חרב ושלף אותו לעברו של הרב ואמר: "אפילו אם תיתן לי כל הון שבעולם אני אהרוג אותך", ביקש הרב מהמוסלמי שיאפשר לקרוא קריאת שמע קודם שיעשה את מעשהו, קרא הרב קריאת שמע ובסיומה רצח המוסלמי את רבינו שנהרג על קידוש ה' ונשמתו הטהורה עלתה לשמי מרום. אחרי מותו היה מובן לכל, מדוע רבינו ביקש להגיע לעיר בראקה. יהודי תולאל קברו אותו בבית החיים בעיר.

**פ**עם אחת נסע רבינו עם שמשו לעיירות במחוז מראכש, לצורך גיוס כספים להחזקת לומדי התורה. כשהגיע לאחד הכפרים שבו היה גר גביר שהיה רגיל לקבל את פני הרב משום מה הפעם, הגביר, לא יצא להקביל את פני הרב. אחדים מבני העיר יצאו לקבל את פני הרב אך הגביר בלט בהעדרו.

כיוון שהרב לא ראה את הגביר, החליט ללכת לביתו ולברר את פשר סיבת אי בואו שמא קרה לו דבר מה. הרב הגיע לביתו ונכנס פנימה עם הקהל שהקביל את פניו. נכנסו לביתו ומצאו את בעל הבית כשהוא מתחבא באחד מחדרי הבית. שאל הרב את בעל הבית: "מה קרה?". העשיר ענה: "הערבי השליט של הכפר הטיל עלי לתת לו ממון בסכום עצום ואין לי מאין לתת לו את הכסף הנדרש", והוסיף, "על אף היותי אדם עשיר, אני לא יכול לגייס את כל הסכום הנדרש על ידי. אני יודע שהלילה הוא יהרוג אותי אם אני לא אכין לו את כל סכום הכסף".

שאל רבינו בתמיהה: "וכי החדר יציל אותך? הרי אם ירצה להרוג אותך הוא יעשה זאת גם בחדר. אם כן, מדוע אתה מתחבא? צא מהחדר". העשיר שהאמין ברב בכל כוחו יצא מהחדר. אמר הרב לבעל הבית: "מרגע זה התנהג כדרכך ועשה כל מה שאתה רגיל לעשות. אל תדאג כלל ויהיה בסדר". "מה יהיה בסדר?" שאל. אמר לו: "אני אומר לך שיהיה בסדר". חלפו דקות מספר ולבית העשיר הגיעו בני העיירה עם מאכלים ומשקים בידיהם כדי להיות במחיצת הרב ולשמוח עימו.

לאחר תפילת מנחה שאל הרב: "האם יש לכם תוקע טוב בעיירה?". ענה אחד מהאנשים שנכח במקום: "אני תוקע טוב". אמר לו: "אם כן, לך והבא שופר לכאן". חלפו דקות והלה הביא שופר. כשראה אותו הרב, אמר לו: "עמוד לידי". בא ועמד לידי. אמר הרב: "כשאני אומר לך לתקוע- תקע". אמר הרב לתוקע: "תקע". החל התוקע לתקוע אך הוא לא הצליח להשמיע אפילו קול אחד. בראות הרב כי התוקע אינו מצליח לתקוע, אמר בתמיהה: "לגוי הזה יש כל כך הרבה חיים ארוכים?". פנה לתוקע ואמר: "תן לי את השופר". נתן התוקע לרב את השופר, תקע הרב ואמר לנוכחים בסיום התקיעה: "הכל בסדר, גמרנו, המשיכו בשמחה שלכם".

בסביבות השעה 21:00 כאשר הרב עדיין שהה בבית, בא ערבי שהיה ידידו ומכירו של בעל הבית, ונקש על דלת. הנוכחים חשבו, כי זה העריץ שבא לקחת את הכסף. אולם היות והרב אמר שיהיה בסדר- לא חששו ופתחו את הדלת. הגוי נכנס פנימה, ניגש לבעל הבית ואמר: "נס גדול אירע עימך. העריץ ישב עם אנשים בחדרו וסיפר על הכסף הרב האמור להגיע אליו. לפתע נשמע קול ירי וכדור פגע בו והוא נפל מת על הרצפה. המולה רבה פרצה בחדר- אולם לא ניתן היה להבחין מהיכן הגיע הכדור". על פי תיאור הגוי, ירי הכדור היה במדויק בזמן שהרב תקע בשופר. בהישמע דבר מותו של העריץ וגודל הנס שאירע, החלה במקום שמחה רבתי שנמשכה שלושה ימים, במהלך גייס הרב כספים לטובת לומדי תורה בעיר מגוריו שבמחוז תפילת.



**האדמו"ר הרב יחיאל דנציגר מאלכסנדר המכונה 'האדמו"ר הזקן' צ"ל** - נולד בשנת ה'תקפ"ח (1828) בעיר גריצא. מכל ילדי אביו נותרו רק רבינו ואחותו. כאשר לקח אותו אביו לר' יצחק מווארק, כדי שיאציל ברכתו עליו, ביקש מאביו להשאיר אותו אצלו. שנה לאחר נישואיו ציווה עליו ר' יצחק מווארק לעבור לגור בבית חמיו רבי דוד, בעיר פשיסחא. שם עלה ונתעלה בבית מדרשו של היהודי הק' מפשיסחא. היה יושן שעות ספורות רק כדי לשמור על בריאותו הרופפת. בלילות החורף הארוכים נהג לשים את רגליו בקערת מים קרים כדי לא להירדם. למדנותו וגאונותו היו לשם דבר בכל רחבי פולין כ'עילוי מגריצא', וכבר בהגיעו לגיל שבע עשרה מונה לשמש אב"ד בעיר טורצ'ין. לאחר מכן עבר לכהן בעיר גריצא, משם שימש כאב"ד פילץ.

בשנת ה'תרל"ו (1876) לאחר פטירת ר' בריש מביאלה ביקשו החסידים למנותו כאדמו"ר עליהם. בתחילה סירב ולאחר ששלח מכתב לר' יהושע מקוטנא ולר' חיים אלעזר ואקס, ושאל, האם על פי דין תורה חייב הוא לקבל על עצמו אדמו"רות או שרשאי לסרב - השיבוהו, שאם ראוי הוא להורות את דבר ה' ואינו עושה - הרי זה עוון חמור. אז בטלה דעתו והסכים לקבל את האדמו"רות. הכתרתו הייתה בעיר פילץ שם כיהן כרב, לאחר מכן עבר לכהן כרב ואב"ד בעיר אלכסנדר הסמוכה ללודז' שם



שימש כאדמו"ר הראשון מאלכסנדר במשך 18 שנים. ידוע היה בטוהר מידותיו. ענוותן מופלא. נכדו רבי יהודה משה מאלכסנדר כתב שסבו האמין בענוותנותו שחסידי וורקא מינו אותו לאדמו"ר רק בגלל שרצו אדם גרוע ביותר, שלא יחשוב, שהוא בר מעלה. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. נפטר ב-י"ד בשבט ה'תרנ"ד (1894). חי כ-66 שנים. בנו, האדמו"ר רבי ירחמיאל ישראל יצחק (בעל 'שמח ישראל') מילא את מקומו.



**אביו:** ר' שרגא פייבל מגריצא (בן הצדיק ר' צבי הירש אשר כל ימיו עסק בתורה, פדה שבויים והשיא יתומות). **אימו:** מרת מלכה. **אשתו:** מרת רויזא מינדל (בת ר' דוד יעזפאווסקי מפשיסחא, מתלמידי ר' שלמה ליב מלענטשנא). **מרביתיו:** ר' יצחק מווארק, ר' מרדכי מנחם מווארק ('הצדיק השותק'), ר' דוד מביאלה. **ילדיו:** האדמו"ר ירחמיאל ישראל יצחק (מח"ס 'שמח ישראל'), האדמו"ר ר' שמואל צבי (מח"ס 'תפארת שמואל'), ר' בצלאל יאיר מלודז'. **חתניו:** ר' בצלאל דמבינסקי, ר' אלעזר ליפשיץ ור' ישעיה מפשדבורז'-קאליש.

**אל** האדמו"ר רבי יחיאל מאלכסנדר היו מגיעים בחורים בגיל גיוס, שחששו מאוד מהגיוס לצבא הפולני, וביקשו ממנו שיברך אותם שלא יצטרכו להתגייס. לאחד הבחורים מן העיר ביאלה, הורה הרבי שאם ברצונו להשתחרר מהצבא, הוא מציע לו ללמוד סדר טהרות בעיון. הבחור ציית להוראה, וקיים את דברי האדמו"ר, והחל ללמוד טהרות. למרות זאת גויס הבחור לצבא, אבל בהיותו חסיד אמיתי, האמין באמונה שלימה בעצתו ובברכתו של הרבי, והמשיך לעסוק במשניות טהרות בעיון.

כבר בימים הראשונים לגיוסו, מצא הבחור חן בעיני המפקדים. אחד הגנרלים מינה אותו למזכירו האישי. בלילות, בתום עבודתו בלשכת המפקד, המשיך הבחור להגות בלימודו, כמצוות הרבי. פעם, בעת שעסק בלימוד המשניות, נכנס המפקד לחדרו של הבחור, ותפס אותו 'על חם' באמצע הלימוד. הבחור היה בטוח, שהגיע סופו.

להיתפס בלימוד משניות, ועוד על ידי הגנרל בעצמו?! – הלא אין 'עוון פלילי' גדול מזה! אבל הגנרל הרגיע את הבחור ואמר לו בלחש: "אל תיבהל, גם אני יהודי כמור, וכיוון שאני רואה, שאתה לומד משניות טהרות, אגלה לך, שכשלמדתי בפעם האחרונה את המשניות הללו, נשארתי בקושיה, וברצוני, שתבאר לי את הדברים..."

הבחור לא האמין למשמע אוזניו, אבל כשראה, שהגנרל מדבר ברצינות, האזין לקושייתו, ואף ביאר לו את המשנה בטוב טעם ודעת. הגנרל התעניין מאיזו עיר הגיע הבחור, ומשמע שמוצאו מהעיר ביאלה, המשיך להתעניין בשמות הוריו והורי-הוריו. כששמע את שמו של הסבא, התרכמו פניו. הוא פנה ואמר לבחור: "אתה יודע, מה עשה לי סבא שלך? אני הייתי בחור יתום. כשהסבא שלך שמע, שמתכוונים לגייס את אחד מנכדיו לצבא. הוא פעל אצל הממונים, שישלחו אותי במקומו, וכך יוצא, שכל מה שאני נמצא כאן בצבא, במקום הנידח הזה, זה בגלל זה. זה בגלל זה, אם הייתי רוצה, הייתי נוקם בך עכשיו, אבל מכיוון שהסברת לי כל כך יפה את דברי המשנה, אני מודיע לך, שאני מוחל לסבא שלך על חטאו במחילה גמורה, ואתה – משוחרר לגמרי מן הצבא, ברגע זה".

עכשיו הבין הבחור, מדוע אמר לו הרבי מאלכסנדר, שילמד משניות טהרות... כשחזר הבחור אל הרבי, אמר לו האדמו"ר: "כל מה שלמדת טהרות, וכל הליכתך לצבא, היה כדי שתשמע מפיו, שהוא מוחל לסבך בלב שלם..."

**ב**אחד הימים בא לפילץ שליח מארץ ישראל לאסוף כספים, וצירף אליו איש נכבד מחשובי העיר, שילך עימו בין אחיו הנגידים לאסוף מעות עבור יהודי ארץ ישראל. כשהגיעו אל רבינו זיע"א, סיפר לו תושב העיר החשוב, כי הוא הולך עם שד"ר, שהגיע מארץ ישראל לאסוף כספים עבור הישיבה בארץ הקודש.

פנה הרבי זי"ע לאחוריו לראות את האיש, שהגיע מארץ ישראל. להפתעת כולם, רבינו מיד היסב פניו הקדושות אחורנית ואמר: "הלא הוא ערלי!". נכנסו הדברים באוזני תושב העיר, ותיכף כפת את אותו אדם, אשר הודה לאחר חקירה ודרישה, כי התחפש ליהודי ורצה להשיג באמצעות הונאה זו ממון רב.

**המקובל הרב דניאל פריש זצ"ל** - נולד ב-ז' שבת ה'תרצ"ה (1935) בעיירה נאנאש שבהונגריה. בגיל שלוש, נפטרה אמו, ואביו נישא בשנית למרת פראדל. בהיותו כבן תשע שנים, פרצה השואה, ואביו נלקח בעל כורחו לשרת בשדה הקרב. עוד בילדותו ניכר כי לגדולות נועד ובעוד שחבריו יצאו לשחק, רבינו העדיף ללמוד משניות והתפלל בהשתפכות הנפש. בזמן השואה האיומה וגם הוא נלקח למחנות מאוטהאוזן ואושוויץ ללא אף אחד מבני משפחתו. שם התרחשו עימו ניסים עצומים ממש, בגדר שלמעלה מדרך הטבע, כאשר לא פעם כבר נחשב בין המתים.

לאחר השואה נשאר באירופה ולמד בישיבת ערלו. בשנת ה'תשי"א (1952) עלה לארץ ישראל. עוד מימי צעירותו התעמק בנגלה ובנסתר. בשנת ה'תשט"ו (1955) לימד במרתף ומאז סבל מדלקת פרקים. בהיותו כבן עשרים ושבע שנים כבר רשם במחברותיו פירוש לספר היצירה. כנגד כל ספר קודש, שהכניס בליבו הוסיף על עצמו גדרים וסייגים להתרחק מהמידות הרעות המפסידות את הדבקות. את הכל קיים בהצנע לכת אלא שנתפס 'בקלקלתו', בעת שקיים בעצמו פעם אחת כשעשה גלגולי שלג.

רוב שעות היממה עסק בתורת הזוהר הקדוש. הפרעות רבות היו מנת חלקו בעת שעסק בחיבורו 'מתוק מדבש' (22 כרכים על הזוהר הקדוש): תאונת דרכים, התמוטטות, חולשות קשות. כל אלו לא מנעו ממנו להמשיך ולכתוב. מסר שיעורים בביהמ"ד למקובלים של מוסדות משכן בנימין 'אנשי מעמד', בישיבת המקובלים 'שער השמיים' ובכולל 'אוצרות חיים' שהקים ללימוד תורת האריז"ל. שימש כמשפיע בחסידות 'תולדות אהרן'. בשנת ה'תשנ"ז (1996) בעקבות פטירת האדמו"ר ר' אברהם יצחק קאהן, פוצלה החסידות ורבינו עבר לחסידות 'תולדות אברהם יצחק', שם שימש כמשפיע. **האיר פנים לכל אדם. גאון בנגלה ובנסתר. ביתו היה פתוח לאורחים ורבים אכלו על שולחנו מדי שבת. כשביקשו לדעת מתי יש לרב זמן פנוי, השיב תמיד: "עכשיו!". הוא ישב, קיבל פתקים ועזר לרבים. בעל רוח-הקודש.** נפטר ב-י"ד שבט ה'תשס"ה (2005). חי 70 שנים בדיוק מיום הברית. ציונו בהר-הזיתים בירושלים בחלקת הגה"צ ר' אהרן ראטה.



**אביו:** ר' נפתלי הירצקא. **אימו:** מרת שרה. **מרבתי:** הגאונים ר' יוחנן סופר (האדמו"ר מערלוי), ר' אברהם יצחק קאהן (האדמו"ר מ'תולדות אהרן'). **חברותיו:** הגאונים המקובלים ר' שלמה ברנסדורפר, ר' יעקב הלל, ר' דוד בצרי ור' יוסף ליברמן. **מתלמידיו:** חתנו, ר' יצחק כהן. **מספריו:** **ימתוק מדבש** - פירוש על ספר הזוהר, אוצרות חיים, שער הגלגולים, שער הכוונות והגדה של פסח **ימי הבחורות** - כניסה לחיי תורה ומצוות **יום החופה לחתן** - הנהגות על פי הסוד והחסידות **יום החופה לכלה** - הדרכה לחתונה ולחיי הנישואין **יוספרתם לכם** - ספירת העומר **יקדושה וצניעות** - הדרכה לזוגות **ישמירת המחשבה** - עצות וסגולות לשמירת המחשבה **ישערי זוהר** - הדרכה הבאים לתורת הנסתר **בעל מתוק מדבש** - סיפור חייו של רבינו.

**בבית קטן** בעיר נאנאש שבהונגריה, התגורר הצדיק ר' דניאל פאלאטשעק זצ"ל. בוקר אחד, קרא לאשת נכדו ר' נפתלי הירצקא, ואמר לה משהו בסוד ונפרד ממנה. הנכדה שבה לביתה ולא הסכימה לגלות לאיש, מה לחש לה הסב. לא עברו ימים מרובים, והסבא הסתלק מהעולם. העיירה נאנאש התאבלה קשות על האיש שעבד את קונו מאז ומעולם.

אחר ההלוויה פתחה הנכדה את סגור ליבה ושחה לבני משפחתה את הסוד הנורא: אותו בוקר קרא לי הסבא ואמר לי כדברים הללו: "חיי עלי אדמות עומדים לקראת סיומם. בעוד מספר חודשים אאלץ להיפרד מכם וללכת בדרך כל האדם. באותו פרק תלדי בן בעל נשמה גבוהה שיאיר את עיניהם וליבם של ישראל! בקשתי ממך, שתעניקי לבנך את שמי 'דניאל' ויהיה זה עבורו טובה גדולה!". "לא רציתי להאמין לדברי הסבא, שכן היה בריא", סיימה בקול בוכים, "ולכן לא רציתי לגלות את דבריו. אבל הנה עיניכם רואות כי התקיימה נבואתו הראשונה. עתה נמתין לנבואתו האחרונה..."

**האדמו"ר ר' אברהם יצחק קאהן** מ'תולדות אהרן' סיפר כי בכל עת ששאל את רבינו על מקומה של איזה גמרא, היה שולף את המקור כלאחר יד, בציון הדף והעמוד בדיוקנות. כאשר שאל אותו האדמו"ר: "הרי אתה מתעסק בקבלה, כיצד אתה בקי גם בנגלה?", השיב: "לעיסוק בקבלה קדמו שנים רבות של לימוד בנגלה מתוך צער, יסורים וחיי דוחק לאין שיעור. לימודים כאלה לא נשכחים במהרה!". וכן העיד המקובל ר' יעקב הלל: "למדתי עם רבינו במשך שנים-עשרה שנים, ומעולם לא קרה שנחסר מזכרוננו מאמר כלשהו בש"ס".

**בספר 'קול רוחות הצדיקים'** מביא בשל ר' אהרן חגאני שהיה מבאי ביתו של הרב עובדות כי הצדיק ניחן ברוח-הקודש: בפעם הראשונה כשהכרתי את הצדיק, נכנסתי אליו והוא שאל לשמי. עניתי לו, ששמי אהרן. אבל הצדיק אמר שזה לא שמי. השבתי, כי אכן כשנולדתי קראו לי בשם מרדכי ובעקבות בעיה מסוימת התייעצתי עם רבנים והם יעצו לי להחליף את השם לאהרן. הרב שאל אותי: "האם עליה לתורה כדי לשנות את השם?" - עניתי שלא. אז השיב לי כי כל זמן שלא אעשה את שינוי השם בעליה לתורה, אין בכך כלום. (כמובן במקרה של עקירת השם לגמרי יש גם צורך בהתערבות מקובל גדול, שיועד לטפל במקרים כאלו בנוסף לעלייה לתורה).

**עוד מספר ר' אהרן חגאני:** באחד הבקרים נסעתי אל הרב עם עוד שני חברים שלי. נכנסתי לצדיק, כאשר שני החברים המתינו מחוץ לבית כאשר אין כל אפשרות לראות מי בחוץ. ברגע שדרכתי על מפתן הדלת, אמר הצדיק: "שגם שני החברים, שבאו איתך יכנסו!". במקרה אחר נכנסתי עם חברי ר' יצחק מספי בערב. כשיצאנו, הוסיף רבינו מספר פסוקים לשמירה וליווה אותנו. הדבר היה מוזר, שכן מעולם לא אמר לנו כדברים הללו. בהמשך כשנסעו ברכב ניצלנו מתאונת דרכים. (מעובד מתוך 'קול רוחות הצדיקים')



**הרב רפאל ג'אמי זצ"ל**- עסק בצעירותו כחייט וסוחר בגדים. פעם אחת נאלץ לעבוד עד שעה מאוחרת בלילה ולכן נאלץ להתפלל במניין המקובלים שכן לא נותר מניין במקום אחר לתפילת ערבית. כך קרה גם שהקשיב לשיעורי המקובלים. יום אחד התקשו החכמים באיזה דבר והלה אמר: "לפי מה שלמדנו שבוע שעבר, אין קושיה". הללו השתאו והתפללו איך שהצליח לזכור את הדברים והבינו שניחון בזכרון מופלא והבנה עמוקה. הם הכניסו אותו לחבורה על אף שהיה באותה תקופה רווק, עימם למד עד שנעשה לראש המקובלים. בהגיעו לפרקו, נישא לבת עשירים, וזכה לשני שולחנות- תורה וגדולה במקום אחד. לאחר נישואיו, עלה ונתעלה בחכמת הקבלה עד לאין שיעור. באותם הימים, הגיע לתוניסיה שליח דרבנן מחכמי בית אל בעיר הקודש ירושלים, המקובל ר' מסעוד הכהן אלחדאד זצ"ל.

רבינו שהיה צמא לחכמה, ינק ממנו רבות מחכמת הנסתר באותן השנים עד שנעשה מעיין נובע לכל החכמים שהיו באים להציע לפניו ספקותיהם בחכמה זו. בנוסף, בכל צהרי יום שבת קודש, היה מוסר שיעור בספר 'עץ חיים' ובשמונת שערי האריז"ל במשך כשלוש עד ארבע שעות ברצף. גאון בנגלה ובנסתר. מגדולי המקובלים בתוניס. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בנסים. בכל שבת לימד כארבע שעות בספר עץ החיים ובשמונה שערים של האריז"ל. על שליטתו בתורת הקבלה העיד תלמידו הגאון רבי מצליח מאזוז "שכל כתבי רבינו האריז"ל היו מונחים בכיסו". נפטר ב-י"ד שבט ה'תרצ"ז (1937). ארונו הועלה לארץ והוא נקבר במושב איתן (ליד הגאון רבי שאול הכהן מח"ס 'לחם הביכורים').

**מתלמידיו:** ר' חויתה רחמים חי הכהן, ר' מצליח מאזוז הי"ד. **מרבותיו:** המקובל ר' מסעוד הכהן אלחדאד זצ"ל (מחבר שו"ת 'שמחת כהן').

**ה**שמועה על דבר פטירתו הפתאומית של הגביר אברהם, פשטה ברחבי העיר תוניס כאש בשדה קוצים. הכל הצטערו על לכתו בטרם עת של מי שהיה מרבה בחסד ומוזיל מממנו לעניים בלב רחב וביד נדיבה. אולם, כאשר השיגה השמועה את אחד מידידי העשיר המנוח, יצחק שמו, נתקף הלה בחרדה וחשש מהבאות. ואכן, את אשר יגור ממנו, בא לו.

אך הסתיימו ימי השבעה, נקשו על דלת ביתו שני בניו של הגביר. משפתח את הדלת, הבחין בשטר שאחזו בידם, וליבו החסיר פעימה. בלשון אדיבה אך דורשת, הציגו את השטר ותבעו, כי יפרע את החוב אשר חייב לאביהם. "כבר פרעתי את חובי!" קרא יצחק בקול רועד. "אם כן, מדוע זה נשאר השטר אצל אבינו?". "ידיד נאמן היה לי אביכם", השיב יצחק, "כשפרעתי לו לפני כשבועיים את הסכום במלואו, הוא לא מצא את השטר, והבטיח לי, שברגע שימצא אותו, יקרע אותו לגזרים. כנראה לא הספיק לעשות זאת" סיים את דבריו.

"מניין לנו, שאכן כל כך סמכת על אבינו עד שלא דרשת את שטר החוב כמו כל לוה?" הקשו האחים וסירבו להאמין לו. לאחר ויכוח, הסכימו הבנים ללכת לדין תורה. בבית הדין סיפר יצחק את סיפורו: "לפני כחודשיים הייתי צריך סכום של אלף דינר לביצוע עסקה גדולה, ופניתי לידידי הגביר אברהם, זכרו לברכה, בבקשת הלוואה. הלה נתרצה לי בחפץ לב וכתבנו שטר כדת וכדין, בו סיכמנו, שאשיב לו את הסכום תוך חודש וחצי. לפני כשבועיים, כשהגיע עת הפירעון, עשיתי מאמצים גדולים, והצלחתי לפרוע את חובי עד לפרוטה האחרונה. הגביר חיפש את השטר, אולם לא מצאו. מכיוון שידידים טובים אנו, הנחתי דעתי ואמרתי: 'לא נורא, עוד יום-יומיים תמצא ותחזיר, סומך אני עליך, כשם שסמכת עלי.'"

אותה שעה מי שיער שתוך שבוע ילך הגביר לעולמו בחטף ולא יספיק להשיב לי את השטר" סיים. ניכרים דברי אמת. בני הגביר הציגו בשתיקה את השטר שבידם. לא היה צורך ליותר מכך. עם כל האמינות ששירר הלווה, אין הדבר יכול לשנות את הדין, יד בעל השטר על העליונה, ואין לדיין, אלא מה שעיניו רואות.

כשליבו כבד עליו, יצא יצחק מבית הדין. הוא חש חסר אונים, וידע שמלבדו ומלבד בוראו, אין מי שיודע את האמת. הוא הלך לאיטו, מוטרד ודאוג, "בקושי הצלחתי להשיב את החוב ההוא", הרבה בתוגה, "מהיכן עתה אגייס שוב סכום כסף כה גדול?". תוך כדי מחשבות, הוליכו לבו המר אל קרוב משפחתו המקובל האלקי רבי רפאל ג'אמי. הגיע לביתו והשיח לפניו את מועקתו. בעיני הבדולח שלו, הכיר רבי רפאל מבין ריסי עיניו של יצחק כי אמת לאמיתה הוא דובר. כדי להיות בטוח יותר, פנה אליו בשאלה "האם היית מוכן להישבע שהשבת את כספי?", "כן, בודאי!" השיב יצחק בביטחון. "אם כן", ציווה הרב, "לך, קרא נא לי לבני הגביר, דבר לי אליהם".

משהתייצבו הבנים בבית הרב, פנה אליהם בשאלה: "אם תשמעו את אביכם המנוח אומר, שהשטר פרוע, התאמינו ותמחלו על החוב?". הסתכלו השניים אחד על השני בתימהון, וענו "בודאי, כמובן!". "אם כן בואו עימי עתה לבית העלמין". בבית הקברות, ניגשו אל קברו הטרי של אברהם הגביר. הרב הניח ידו על הקבר, עצם עיניו וכיוון מה שכיוון, ואז אמר לבנים: "הטו אזנכם ושמעו את דבר אביכם". הנוכחים עמדו מתוחים ודרכים. לפתע נשמע קול עמוק הבוקע מן הקבר, וקורא בערבית: "כְּאַלֵּץ, כְּאַלֵּץ" (פרוע, פרוע). היה זה קולו של אביהם המנוח. האחים הביטו בחרדה והנהנו בראשם. רעד אחז בהם. לא בכל יום מזדמן לשמוע קול מעולם האמת. מיד השביע הצדיק את הנוכחים, לבל יגלו את הסיפור לאף אדם כל עוד הוא בחיים! למותר לציין, שהבנים משכו את תביעתם לגמרי.



**חכם מנשה יונה זצ"ל** - נולד בשנת ה'תרפ"ח באפגניסטן (1928). כשהיה כבן שלושה שבועות בלבד אימו נפטרה. במשך כל השנים פעל רבות להרביץ תורה בקרב בני הנוער ולהקים עבורם מסגרות לימוד וחינוך בדרך התורה. בשנת ה'תשט"ו (1955) הרב פתח תהילים לילדים בשבת קודש בשם חברת תהילים ומוסר 'קול רינה'. בשנת ה'תשי"ט (1959) ייסד יחד עם רבני העדה ורבה של יהדות אפגניסטן הגאון רבי צבי סימן טוב שליט"א את ישיבת 'תפארת יוסף' לנערים בשעות הערב (כשעתיים בכל ערב). בשנת ה'תש"כ (1960), ייסד שיעור לבעלי בתים כל לילה בבית הכנסת 'ישועה ורחמים'. השיעור הועבר על ידי ר' ישר דדש בהמשך ע"י הגאון ר' יוסף בר שלום (רב העיר בת ים). כיום בנו הגאון ר' אברהם יונה מעביר את השיעור. פתח שיעורים נוספים בשבת בהלכה טור ובית-יוסף שעד היום ממשיכים. שיעורים אלו נמסרו על ידי חכמי ירושלים ובהם הגאון רבי יוסף בר שלום זצ"ל והגאון רבי יעקב יוסף זצ"ל.

בשנת ה'תר"צ (1930) הוקם ארגון מורשת יהדות אפגניסטן. בשנת ה'תשל"ג (1973) רבינו מונה לעמוד בראשו. תפקיד אותו מילא עד יומו האחרון בהחזקת שיעורי תורה לבעלי בתים מדי שבת ויום חול. מידת החסד אצל הרב כל הזמן. רבים פקדו את ביתו בעניינים שונים. הרבנית היתה צריכה להמתין לפעמים זמן רב בחדר השני עד שתוכל להיכנס ולקחת את מה שצריך. ליד מטתו היו מעטפות ורובם היו עניינים של הציבור. הרב עסק בחסד של אמת והיה עושה בזריזות ומסדר לכבוד הנפטר. פעמים כשלא היה למשפחה לתת כסף או צ'ק, הרב היה נותן צ'ק עירבון משלו שלא יתעכב. לאחר מכן כשהיה להם הם החזירו לו.

מסר שיעורים בבית הכנסת 'ישועה ורחמים'. הקפיד שתפילת ערבית במוצאי שבת קודש יהיה בזמן ר"ת. גם בחודשים האחרונים לחייו כשהיה חלש לא ויתר על השיעורים. מדמויות ההוד של ירושלים של מעלה. הסתופף כל ימיו בצל החכמים, ועמד בקשרים הדוקים עם מרן חכמי ישיבת פורת יוסף ובהם מרן הגאון חכם יהודה צדקה, מרן הגאון חכם בן ציון אבא שאול, חכם יוסף עדס וחכם יהודה מועלם זצ"ל שחיבבו והוקירו אותו מאוד. ייסורים רבים היו מנת חלקו. שיכל שלושה מבניו בצעירותו. נפטר ב-י"ד שבט ה'תשס"ב (2002). חי כ-74 שנים. אלפים ליוו אותו בדרכו האחרונה. ציונו בבית החיים סנהדריה בירושלים.



**אביו:** ר' יוסף. **אמו:** מרת סרח. **אשתו:** מרת יוכבד (בת הצדיק ר' בנימין יונה). **בניו:** הרה"ג ר' אברהם (ראש כולל נתיב בנימין, רב קהילת ישועה ורחמים בירושלים. מחבר סדרת הספרים 'אורך ימים' בהלכה), ר' אריה (משגיח רוחני בבית הילדים בלומנטל). **חתניו:** הרה"ג ר' יהודה נתנאלי (מו"צ ומורה הוראה לרבים), הרה"ג ר' אבנר אליסון (מגיד מישרים מרבני שכונת גוש שמונים ירושלים), הרה"ג ר' שמואל בן-פורת (מורה הוראה ומרבני עיר הקודש ביתר). **מרבותיו:** הגאונים מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א, מרן הגאון ר' יהודה צדקה זצ"ל, מרן הגאון חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל, מרן הגאון חכם יוסף עדס זצ"ל.

**קשר** מיוחד במינו נרקם בין רבינו לבין מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל. הקשר נרקם עוד בצעירותו של מרן, כשהיה מוסר שיעורים בבתי הכנסת 'אהל רחל' ו'שאול צדקה'. בהמשך התנהלה ביניהם חליפת מכתבים הלכתית ענפה. מעשה טמיר נכרך בקשר זה, כפי שסיפר מרן רבינו זצ"ל בעצמו לבני ביתו. כשהתגורר ברחביה היו במרפסת אדניות שבהם בשמים שמרן היה מברך עליהם בשבת. הרבנית מרגלית ע"ה היתה מטפלת בזה, וחכם מנשה היה גם מסייע בדבר. אחרי פטירתה של הרבנית לא היה מי שישגיח על הבשמים שהיו באדניות. הם התייבשו ולא היה למרן הרב עובדיה בשמים לברך עליהם. הרבנית מרגלית באה לחכם מנשה בחלום ושאלה אותו: "למה אתה ישן לבטח? למה אתה לא דואג לרבי? הוא צריך לברך מאה ברכות ולמה אתה לא הולך לתקן את הבשמים שלו?". חכם מנשה התעורר בבהלה. מיד בבוקר בא לביתו של מרן וסיפר לו את דבר החלום וטרח לטפל בבשמים.

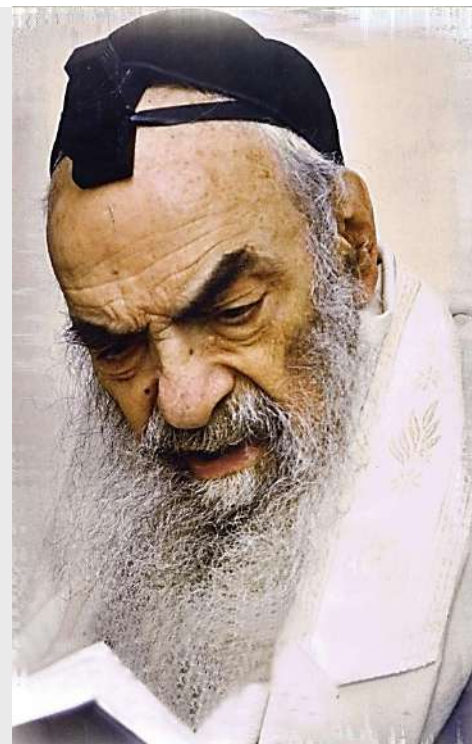
**בצעירותו** היה לו קושי פרנסה. בכל זאת בשביל מצוות אתרוג ולולב, סכך ומצות שמורה היה קונה בעין טובה. היה עושה את ליל הסדר בשמחה. מספר, דורש ומעורר את כולם ומוחה כף. וכן ליל ר"ה, לא זכור לבני המשפחה שהרב הקפיד כלל בשולחן השבת או יו"ט בצעירותו ועד זקנותו.

**כל** חג פסח וסוכות הרב ארגן מסיבות עם פרסים לילדים בהשתתפות כל רבני העדה. הרב יהודה צדקה זצ"ל, הרב בנימין גרג'י זצ"ל, מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל ויבדל לחיים טובים הרב צבי סימן טוב שליט"א. הופעת הרבנים והדרשות עם המסיבות וחלוקת הפרסים והמתנות השרו ועשו אורה של יראת ה' על כל הנוכחים רושם ותודעה לחנך את הבנים ולשלוח לת"ת וישיבות. הדרשות והמעשיות שיצאו מלב טהור של החכמים מצאו מסילות ללב השומעים שקיבלו והבינו שצריך לחנך את הבנים בישיבות והבנות בבית יעקב.

**הרב** השפיע על ההורים של הילדים שילכו לישיבות עד שההורים הסכימו. לפעמים היה צריך לבקש ממרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל שיתערב בנושא וישפיע על ההורים. לאחר מכן הרב נסע איתם לישיבה ולא עזב את המקום עד שידע שהם התקבלו. בנוסף היה עליו לעמוד ולהשיג תשלום על כל תלמיד בפנימיה. פעמים שהיו שולחים לרב מכתב שאם לא ישלם את הפיגור של כמה חודשים הם לא יוכלו להמשיך ולהחזיק את התלמיד ורבינו היה מתרוצץ כדי לסגור את החוב. אפילו כשהרבנית ע"ה היתה קרובה ללידה ואפילו בשעת הלידה הרב הסתובב כדי להתרים ולשלם את החוב. באותם הימים עדיין לא היה טלפון ועל כל דבר הרב היה צריך להתרוצץ ממקום למקום.

(הסיפורים מעובדים מתוך קובץ 'פרי צדיק'. הביוגרפיה מעובדת מתוך מאמר שערך הנכד אלעזר יונה הי"ו)





הרה"ג הצדיק ינון חורי זצ"ל: נולד ב-כ"ד כסלו ה'תרפ"ו (1926) בתוניס. כשהיה בן ארבע שנים בלבד נשלח ללמוד בג'רבה. בצעירותו דרש בבית"כ הגדול של ג'רבה. מגיל שש-עשרה לימד תורה לתלמידים. מעולם לא השתמש באלימות, כפי שנהגו מלמדים אחרים באותה תקופה. בגיל 18 התחתן. כשנשאלה האם ממה יתפרנסו ענתה בנחישות: "אני מוכנה למכור את כל התכשיטים שלי, ובלבד שבתי תתחתן עם רבי ינון".

צדיק נסתר. מגדולי הדור. גמל חסד עם כל אדם. אהב את הזולת ועשה הכל למען הזולת. זכה לגילוי אליהו הנביא. ענוותן עצום. אביו, ר' חיים הוציא קובץ חידושים של בנו ללא ידיעתו. והתכוון להוציא קובץ נוסף (שהיה באמצע ההדפסה). אולם לאחר שהבן התחנך בדמעות שלא יעשה כן ויתר ולא הוציא קובץ חידושים נוסף.

כשהיה בן 24, לאחר פטירת ר' כלפון הכהן (רבה של ג'רבה), שלח ר' רחמים חויתה הכהן, שליחים אליו כדי שיתמנה לדיין. אך הוא סירב ואמר: "יש כאן טעות. וכי חסרים רבנים בג'רבה?! הרי ג'רבה מלאה תלמידי חכמים. אני אינני מתאים". בצניעותו שימש כמורה בביה"ס 'שאר ישוב' ולאחר מכן כר"מ בישיבת 'כסא רחמים'. ייסד את הכולל 'גבעת חיים' בגבעתיים. נפטר בליל שבת קודש, ט"ו בשבט ה'תשס"ד (2004). חי כ-78 שנים. ציונו בבני-ברק.

**אביו:** ר' חיים (רב ראשי ודיין בגאבס). **אמו:** מרת סעדונה. **רעייתו:** מרת מזיאנה לבית טרבלסי. **מילדיו:** ר' שושן. **רבותיו:** ר' רחמים חי חויתה הכהן, ר' יוסף (1900) הכהן ור' רפאל כדיר צבאן (רבה של נתיבות וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל).

**ל**הלן סיפורים מופלאים שרובם הובאו בספר 'שמש ינון' שכתב בנו של הרב, שושן חורי. יש בהם כדי ללמדנו מעט מן המעט על אדם דגול זה. רבינו סירב להנות מאף אדם, ולא חפץ לקבל טובת הנאה בשל מעמדו. אף בשמים עזרו לו, שלא לקבל את אותן טובות. באחד הימים חפץ רבינו להזמין ארון, הוא קרא לנגר על מנת לשטוח בפניו את בקשתו, כאשר הגיע הנגר, פנה אליו רבינו בזו הלשון: "אני מתרה בך", אמר רבנו, **"תן לי מחיר אמיתי ולא מחיר מוזל!"** הנגר שהכיר את מעלת כבודו של רבינו נקב בסכום של שלוש מאות שקלים לבצוע הארון ולהרכבתו בבית הרב. העסקה נחתמה, והארון הוצב במקומו זמן קצר לאחר מכן.

כעבור מספר ימים שב רבינו לביתו, וגילה שאנשים זרים פקדו את ביתו, בהעדרו, ונטלו עמם ארבע מאות שקלים, שהיו שמורים בארון החדש, ואותם שמר רבינו לעת הצורך. רבינו לא איבד את עשתונותו, הוא התיישב בכיסאו בנחת רוח וביקש לקרא לנגר. כאשר הגיע אליו הנגר אמר לו רבנו: "עכשיו אני יודע את מחירו האמיתי של הארון, ואילו היית נוקב מחיר האמיתי בהתחלה, היית מרוויח עוד ארבע מאות שקלים שהם שכרך". הנגר נדהם למשמע אוזניו, הוא ביקש מיד את מחילת הרב, והודה בפה מלא, שאכן מחירו האמיתי של הארון הוא שבע מאות שקלים ולא שלוש מאות שקלים כפי שנקב בתחילה. מובן, שרבנו השלים מיד את החסר.

**ל**רגל אירוע משפחתי יצאה הרבנית לבאר שבע, נהגו של רבינו התכוון לקחתה למחוז חפצה ברכבו הפרטי מסוג מסוים דקות ספורות לפני היציאה, ביקש רבנו להחליף את הרכב לרכב אמריקאי אחר הידוע בחוזקו. בקשתו נתמלאה, אך על פי שלא הובנה. הרבנית יצאה לדרכה, ושעה קלה לאחר מכן צלצל הטלפון בביתו של רבנו. שמשו הרים את השפופרת, ומצדה השני נשמע הנהג כשהוא מבוהל, וכך סיפר: "סמוך לבאר שבע התנגש מאחוריו רכב מסוג הונדה, בעצמה רבה, בחסדי שמים אין נפגעים, וגם לרכב לא נגרם נזק, בזכות חוזקו של הרכב האמריקאי", עתה הובנה בקשתו של הצדיק.

**א**חד מעמיתיו של רבינו היה הגאון הצדיק הרב שמעון חירארי זצ"ל, וכך סח הרב: "רבינו היה מתענה לפני בוראו ונושא את תפילותיו למען עם ישראל, הצרות הפוקדות את אחינו בני ישראל העיקו עליו מאד, וכך מידי פעם, העתיר רבינו, לריבונו של עולם וביקש את ביטול הגזרות הניתכות על עמו. פעם", המשיך לספר, "צם רבינו במשך 40 יום, ונודע לי, שזכה לגילוי אליהו".

צדקתו של רבינו נודעה לרבים, ורבים נושעו מתפילותיו. סח מרן ראש הישיבה הגאון רבינו מאיר מאזוז שליט"א: "רעייתי חלתה, ומצבה היה קשה, בצר לי פניתי אל רבינו וביקשתי את ברכתו. מובן, שרבנו התפלל בעד אשתי, ואני חשתי צורך לתרום לכולל "גבעת חיים", הגשתי לרבנו את תרומתי והוא כתב לי קבלה והוסיף את המילים רפואה שלמה, אולם את המילה רפואה כתב בלי ו', רק לאחר שש שנים, כשנפטרה רעייתי, הבנתי, שרבנו ידע על זה כך כבר אז".

**ע**נוותנותו הייתה מופלאה, ומעולם לא רגז על אדם. הוא נהג כלפי התלמידים בחיבה, ונמנע מלהעיר להם בצורה ישירה. פעם אחת הניח תלמיד חצוף במיוחד את רגליו על השולחן מול הרב, כדי להרגיז אותו. הרב לא התרגז ואמר לו: "כל הכבוד, אתה מקיים את מה שציוו חז"ל 'חייב אדם להקביל פני רבו ברגל' (כשהכוונה המקורית היא כמובן לשלושת הרגלים).



**ל**הלן סיפורים מופלאים שרובם הובאו בספר 'שמש ינון' שכתב בנו של הרב, שושן חורי. ויש בהם כדי ללמדנו מעט מן המעט על אדם דגול זה. הקפדתו המופלגת בדיני ממונות. כשתלמידים היו מפריעים בשיעור, היה הרב ינון מביט בשעונו ובדוק כמה זמן התבזבז. לאחר השיעור היה משלים את הדקות החסרות, כשהוא מסביר לתלמידים שהוא מקבל משכורת עבור מכסה מסוימת של זמן, ועליו למלא את המכסה.

**ה**הקפיד שלא לתלות קישוטים בכיתה בזמן השיעור. פעם ביקש מבנו שושן לעזור לו בתליית הקישוטים בשעות הערב. כשנכנס לכיתה הזהיר הרב ינון את בנו שלא ידליק את האור, "כי שכחתי לבקש רשות מהמנהל". לשאלת הבן, כיצד יתלו את הקישוטים, השיב האב בחיך: "הבאתי איתי נרות וגפרורים". כך הם עבדו במשך שעותיים וחצי לאור נרות.

**מ**נהל בית הספר 'שאר ישוב' סיפר ב'שבעה', כי לאחר שנים רבות בהם לא החסיר דקה מהעבודה, ביקש ממנו הרב לצאת לברית מילה בצהריים. לשאלת המנהל מי עושה ברית בצהריים, ענה הרב שהתינוק עדיין בבית הרפואה, ושם לא הסכימו לעשות את הברית בזמן אחר, "ואני חייב להיות שם". כששאל המנהל מדוע הוא חייב להיות שם, השיב שהוא האב. המנהל מספר שגם את הזמן הזה הוא דאג להשלים. עוד סיפר המנהל שהרב לא נהג להגיע בהפסקות לחדר מורים, מחשש שמא לא יגיע לכיתה בזמן הצלול בדיוק, ויחסיר דקה מזמן השיעור.

**י**פר ר' מ.מ. מצרפת: "בוקר אחד חשה אשתי כאבים בגרון, היא קבעה תור אצל רופאה וניגשה לבדיקה. תוצאות הבדיקה היו נוראיות, הסתבר, כי אשתי חלתה 'במחלה הידועה' לא עליכם. הבשורה נפלה עלינו כרעם ביום בהיר, מצבה החמיר במהירות, גרונה כאב, היא לא יכלה לאכול ובקושי הצליחה לדבר. בצר לי, פניתי לרבינו, שטחתי לפניו את צרתנו וביקשתי את עזרתו.

על פי בקשתו, העברתי את שפופרת הטלפון לאשתי, ורבינו שאל אותה: "את מאמינה בקדוש ברוך הוא?" אמרה אשתי: "בוודאי". אמר לה רבי ינון: "את מאמינה, שהקדוש ברוך הוא יכול לרפא אותך?" אמרה לו "כן". ושוב חזר רבי ינון על שאלתו, ושוב נענה בחיוב. לבסוף אמר לה: "אל תוסיפי לדבר עכשיו. לך לישון ואל תדאגי". אשתי נרדמה. בבוקר יום המחרת, כאשר הקיצה משנתה, היא לא חשה כאבים, היא הלכה לבדיקה, ושם הודיעו לה בפליאה, כי אין זכר למחלתה...".

**ב**שנת תשמ"ב הלך משה אלמקייס הי"ו מבאר שבע אל הצדיק המלובן הרה"ק רבי ישראל אבוחצירא (ה"בבא סאלי") זיע"א, כדי לקבל ברכה עבור בנו החולה. לשאלת הצדיק: "מניין אתה?" ענה שהוא מבאר שבע. אמר לו ה"בבא סאלי", בהשתוממות: "יש לך בבאר שבע את הרב הקדוש, רבי חיים חורי ואתה בא אליי?" ולא הסכים לטפל בו כלל.

**כ**שימש כר"מ ב'כסא רחמים' הגיעה הקפדתו בדיני ממונות לשיאים חדשים. הוא הקפיד להביא מגבת משלו לשיבה, ולא הסכים להשתמש במגבות הישיבה, מפני שטען, שהוא אינו תלמיד מן המניין, ולכן לא מגיעה לו זכות זו. לאחר ששכח פעם את המגבת שלו, והיא כובסה עם שאר המגבות של הישיבה על חשבון הישיבה, לא התקררה דעתו, עד שלקח את כל המגבות של הישיבה וכיבס אותן בביתו.

**ב**יום בהיר אחד, פסע הרב לאטו, בדרכו למסירת שיעור. לפתע הגיחה מכונית הנהוגה בידי אישה, ופגעה ברבינו. הנהגת נבהלה עד עמקי נשמתה, יצאה מהרכב. היא ראתה את רבינו עומד ליד רכבה וארשת פניו נינוחה. האישה, שהייתה היסטורית, התנצלה עשרות פעמים ושאלה לשלומו. רבינו ענה לה בסובלנות, שאין לה ממה לחשוש והוא חש בטוב. הוא אף ביקש את סליחתה, על שנבהלה כל כך בגללו...

**א**ולם, לרבנו הייתה בקשה קטנה מהנהגת. רבינו אמר לה: "שמא תואיל הגברת הנכבדה לנסוע מעט קדימה עם הרכב, מכיוון 'שהגלגל עומד על רגלי'. כאשר נרגעה מעט הנהגת היא ביקשה מרבינו את פרטיו האישיים, היא רצתה לפנות לביטוח ולפצות את רבינו על העוול שגרמה לו. יושרו הפנימי גרמו לרבינו להגיב באופן נחרץ: "מה אשם הביטוח? עוונותיי גרמו זאת".

**ה**רב התפרנס מעבודתו כמחנך בבתי ספר יסודיים עד שיצא לפנסיה. בצניעותו, הלך ברחוב ללא חליפה ומגבעת, כשלארשו קובע גרב פשוט. בנוסף ביקש מתלמידיו בישיבת 'כיסא רחמים', שבה לימד לאחר שיצא לגמלאות, שלא יעמדו לכבודו, כי זה מצער אותו. תמיד ברח מהכבוד. כשראה שמתחילים לכבד אותו בבית-הכנסת, ברח מיד ממנו ועבר לבית-כנסת אחר.

**א**ני יודע שזה נשמע מוזר קצת: יהודי שהתנהל בפשטות כזו, והתלבש כאחד העם, וגר במקום פשוט, והתנהג כמו כולם, והשפיל עצמו לפני כולם, קשה לאדם לשאת בדעתו שמדובר כאן בגדול הדור". את הדברים המופלגים הללו, ועוד רבים אחרים, השמיע הרב הראשי לישראל, הרב שלמה עמאר, בהספד שנשא בהלווייתו של הרב ינון חורי זצ"ל.

**י**פר מרן הראשון לציון הגאון רבי שלמה עמאר: "בתי למדה בסמינר בבני ברק. ככל אב מודאג שלחתי מכתב לרבינו, ובו ביקשתי ממנו לשאת תפילה על בתי שתזכה לשידוך הגון במהרה. כיומיים לאחר שליחת המכתב, יצאו בנות הסמינר, ובתי בניהן, לתפילה בקברי צדיקים. זמן קצר אחרי היציאה, קיבלתי טלפון מהסמינר ובו הודיעו לי כי נחש ארסי הכיש את בתי, והיא הובהלה לבית החולים. חרדה עצומה הציפה אותי. הייתי חסר אונים ומבולבל, יצאתי מיד לבית החולים, שם הודיעוני, כי פסק ליבה לפעום.

מתוך לחץ עצום הרמתי טלפון לרבי ינון וסחתי בפניו את צרתי. ידעתי, שרק ממנו תבוא ישועת ה', שהרי צדיק זה מתפלל על כלל ישראל בבכייה ובתחנונים ותפלתו אינה חוזרת ריקם. סיפרתי לו בקצרה את המאורעות, רבנו שמע ואמר: "אתמול קיבלתי את מכתבך, וכבר התפללתי על בתיך לרפואה שלמה". עמדתי נפעם, והסבתי את תשומת לבו לגבי השידוך, שביקשתי במכתב רבינו ענה לי באורך רוח: "אני יודע. אבל התפללתי גם לרפואה שלמה". ואכן, התרחש הנס לעיני הרופאים ההמומים: "ליבה של בתי החל לפעם וב"ה מצבה הוטב ללא הכר".

**ע**ל זהירותו המופלאה מגזל יעידו סיפורים רבים ומופלאים. כשישימש מורה בביה"ס 'שאר ישוב', שכח ספר בכיתה בה לימד. הרב חשש שמא ימצא הספר והמוצא יטרח ויביאו אל ביתו. לכן, יצר קשר עם הישיבה וביקש מאחד הבחורים לקחת את הספר לרשותו, ולמחרת התכוון לבוא ולקחת אותו מהבחור. כאשר נמסר הספר לרבינו, שאל את הבחור: "האם הדלקת או כיבית כשנכנסת להוציא את הספר?" כשענה בחיוב, הוציא מטבע מכיסו, ותרם אותו לכיסוי הוצאות החשמל של אותו ערב.



**הגאון רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון זצ"ל המכונה המהרש"ם-** נולד בזלוטשוב ביום כ"ז בניסן ה'תקצ"ה (1835). כבר משחר ילדותו הצטיין בכשרונותיו העילויים ובהתמדה עצומה. בהתמדתו הגדולה ובחשקו העצום להרוות נפשו בדברי תורה, עלה ונתעלה במהירות על במתי התורה והיראה. אוצרות בלומים של דברי תורה נקלטו במוחו שהיה בבחינת בור סוד שאינו מאבד טיפה. **מתמיד גדול, וסיפר על עצמו כי נהג ללמוד שש עשרה שעות ברצפות ולא לישון יותר משלוש וחצי שעות בלילה.**



לאחר נישואיו היה סמוך על שולחן חותנו בבילקאמין מספר שנים וגם שם נהג בפרישות גדולה וחסידות במקוואות קרים ובגלגול שלג כמה פעמים במסירות נפש ועוד סיגופים ועינוים ובכל זה לא עברה עליו אף רגע אחד בלי לימוד התורה הקדושה ובפרישות בלילות (1867) הפסיד את כל רכושו, ונאלץ להזדקק לרבות. כהונתו הראשונה הייתה בעיירה פוטק. שם החל להתפרסם ברבים כאחד הפוסקים המובהקים. בשנת ה'תרל"א (1870) עבר לכהן ביאזלוביץ, ומשם בשנת ה'תרל"ח (1878) שימש כראב"ד בעיר בוטשאטש. כעבור שנתיים נבחר בהצעת הגאון האדיר רבי יצחק שמעלקיס ה'בית יצחק' לכהן פאר כאב"ד ברז'אן, שם ייסד ישיבה בשם 'תושיה'. **בעל מידות. ענוותן. גאון בנגלה ובנסתר.** מכל פנות העולם הריצו אליו שאלות חמורות וגדולות. נפטר ב-ט"ז שבט ה'תרע"א (1911). ציונו בברז'אן שבאוקראינה. חי כ-76 שנים.

**אביו:** הגאון ר' משה. **נשותיו:** מרת יענטא (זיווג ראשון- בת הנגיד ר' אברהם יקיר מבילקאמין), מרת גיטל ממנוסטרשיץ (זיווג שני- בת הגה"ק ר' שמשון מרגליות מזלוזיץ ואלמנת ר' שמואל יצחק שור). **מרבתי:** הגאונים האדמו"רים ר' שלום רוקח מבעלז, ר' יהושע רוקח מבעלז, ר' אברהם צבי מסטרעטין, ר' יצחק אייזיק אייכנשטיין מזידיטשוב, ר' מאיר מפרימישלאן, ר' דוד משה פרידמן מטשארטקוב. **בניו:** הגאון ר' יצחק (אב"ד חאצעמיר בעל 'מנחת יצחק'), ר' צבי הכהן שבדרון. **חתניו:** הגאונים ר' שמעון (אב"ד ברז'אן), ר' יעקב לאנדא (אב"ד טשאטקוב), ר' שלום רובינשטיין (אב"ד לאנשי). **מספריו:** **ישו"ת מהרש"ם-** למעלה מאלפיים ושלש מאות תשובות (ששה כרכים) **ידעת תורה-** על ש"ע יורה דעה **גילוי דעת ישו"ת דרכי שלום-** על כללי הש"ס והפוסקים **תכלת מרדכי-** על התורה ודרשות **משפט שלום-** על ש"ע חושן משפט.

**מחזה לא-שגרת** נראה באולם ביה"ס המקומי בעיירה ברז'אן. קבוצת יהודים התארחו בביה"ס הלא-יהודי, והתקבלה בחמימות אצל המנהל. הם העניקו לו תחרית של ירושלים לאות הוקרה, והוא נשא דברים בהתרגשות ובירך את הנוכחים. מאחורי האירוע מסתתר סיפור מופלא, הקשור בקברו של רבינו. סיפר ר' חנוך הכהן שבדרון, מנכדי המהרש"ם: בשנת ה'תש"ן, לאחר פתיחת שערי בריה"מ, התחלתי להתעניין במקום קבורתם של סבי הגדול וזוגתו שנטמנה לידו. התברר שביה"ק נחרב כליל, ולא נותר זכר מהמצבות. עברו שנים. בשנת ה'תש"ס פגשתי את ר' אלימלך שוחט, שעסק באיתור קבריהם של רבותינו. ביקשתי ממנו לעזור באיתור הציון, והוא הבטיח לפעול בנידון. באותו זמן עסק גם ר' אלחנן הלפרין, רבה של קהילת גולדרס-גרין בלונדון, בחיפוש אחרי קברי אבותיו בברז'אן. בראותו את העזובה במקום החליט כצעד ראשון לגדר את בית-העלמין, לבל יחללוהו התושבים המקומיים. על-פי תצלום אוויר שהשיג התברר שחלק מבית-העלמין נהפך למגרש משחקים של בית-ספר סמוך. הרב שוחט החליט לנסות להחזיר את השטח לתחום בית-העלמין. הוא ידע כי עליו להיערך למערכה משפטית מול העירייה ובית-הספר, שהצלתה נתונה בספק. הוא בא למקום, לבדוק את השטח ע"פי התרשימים שבידו, והשתדל להסתיר את זהותו, כדי שלא למשוך תשומת-לב. לפתע הגיח מולו נער מקומי ושאל: "אתה מחפש את המשך בית-הקברות?".

הרב נדהם. הנער החל לספר, כי רק לפני כמה שנים סיפחה העירייה את השטח הזה למגרש המשחקים של ביה"ס. "מאז פקדו את ביה"ס צרות רבות", סיפר. **"תלמידים רבים חלו במחלות קשות, ואף אירעו שני מקרים של ילדים שפשט לא קמו בבוקר. האנשים אומרים כי שורה קללה על ביה"ס"**. הנער הפנה את הרב שוחט למנהל, ואמר כי המנהל יספר לו על כך ביתר פירוט. הרב שוחט עשה כדבריו, ואכן, המנהל קיבל את פניו בחמימות, אישר את הדברים ואף הוסיף בתיאור המקרים המשוונים.

המנהל הוסיף, כי פנה מספר פעמים לעירייה בבקשה לקבל שטח חלופי בצד השני של המגרש, אולם זו מסרבת. "אם תתבע את העירייה למשפט, אבוא להעיד לטובתכם", הבטיח. מצויד במידע זה הגיש תביעה משפטית על שימוש באדמת בית-הקברות שלא כחוק. ואכן, גם המנהל התייצב להעיד, ועדותו סייעה לקבלת התביעה. בית-הדין קבע, כי הקרקע תוחזר לבית-הקברות, וביה"ס יקבל קרקע חלופית. הבעיה כעת הייתה לאתר את קבר המהרש"ם במגרש שרובו מכוסה אספלט. בשיחה עם הרב הלפרין מלונדון הזכיר את צוואתו של המהרש"ם, המודפסת בהקדמת ספרו 'תכלת מרדכי', ובה ציין את מקומו המדויק של קברו, כשנה לפני פטירתו.

בספר הדברים היו מפורשים: "אבן מצבה כפי האבן של זוגתי יענטע ע"ה, והמקום הפנוי שבין קברה ובין הכותל דרומית מזרחית במקצוע הנ"ל נשאר עבורי. ויניחו גם לצד מערב פנוי כשיעור קבר, ולא יקברו שם שום איש זר ולא יעשו שום אוהל. ואל יכתבו על המצבה תארי כבוד...". נרגשים מסרנו את הדברים לרב שוחט, שבינתיים נבר בארכיונים ממשלתיים והצליח להשיג מפות ותצלומים ברורים ומדויקים, ממראה ביה"ק לפני המלחמה. בתצלומים נראו בבירור שתי מצבות גדולות סמוך לגדר. אולם הבעיה היא שלא נותר זכר מאותה גדר. לאחר מדידות הצליח הרב שוחט, בחסדי ה', לאתר את המקום המשוער. הוא שכן בפינת קרקע, ששימשה בעבר מגרש משחקים! בזהירות החלו בעבודות החפירה, ובמהרה התגלו היסודות של הגדר. מומחים, שסרקו את השטח, איתרו תשתית של שני קברים גדולים לעומת שאר הקברים. התברר כי בצד מערב אין קברים, בדיוק כפי שביקש בצוואתו. המהרש"ם בחר להיקבר בפינה צדדית, כדי שבבוא היום תהיה לצאצאיו יכולת להתקרב לקבר, שכן בהיותם כהנים אינם יכולים להיכנס לבית-העלמין. כשבאנו למקום לפני כשלושה שבועות, לרגל מאה שנה להסתלקות המהרש"ם, הלכנו להודות למנהל על עזרתו. הוא סיפר, כי לאחר שהשטח הוחזר לבית-העלמין חדלו התופעות המוזרות, ולהפך, ביה"ס עלה וזכה בכמה וכמה פרסים יוקרתיים.



**המקובל הרב נסים נחום זצ"ל**- נולד בחודש כסליו ה'תרכ"ג (1862) בטרפולי שבלוב. בן למשפחת גבירים ועסקנים ציבוריים מנכבדי העיר שתמכו בתלמידי חכמים. בילדותו התחנך בבית ספר מקומי והשתלם בספרות ובהשכלה כללית. כשהתייתם מאביו בגיל 20, התחיל לעסוק במסחר. הוא ניהל את עסקי המסחר של אביו יחד עם אחיו. בתקופה זו ביקר בביתו שד"ר מישראל שהביא לו קמע לבקשת אמו. לפי המסופר, בזכות קמע זה הוא שינה את תכניותיו לעתיד, ביטל את לימודיו באוניברסיטה והתמסר ללימוד תורה.

כשהיה כבן עשרים ושתיים התחתן. בשנת ה'תרנ"ח (1898) עלה עם אמו לארץ. הם גרו ברח' דוד שבשכונת הבוכרים בירושלים. רבינו התחיל ללמוד את תורת הקבלה ולפעול כעסקן למען תושבי העיר. בין היתר תרם מכספו וייסד את ישיבת המקובלים 'רחובות הנהר' בנוסף ייסד מכספו יחד עם הרב חיים יהודה לייב אוירבך את ישיבת המקובלים 'שער השמיים'. בשנת ה'תרע"ו (1916) בזמן מלחמת העולם הראשונה היה מוכרח לגלות לאלכסנדריה שבמצרים בגלל שהיה אזרח איטליה, שם עסק בפעילות למען יהודים נוספים שהוגלו, וייסד את חברת 'כתר תורה' שמטרתה הייתה להפיץ תורה ואת לימוד ספר הזוהר, בעיקר בין סוחרים ופשוטי העם. החברה מנתה כתשעה סניפים במקומות שונים: ירושלים, אלכסנדריה, בני ברק, צפת, חאלב, דמשק, ביירות, טריפולי וניו-יורק, בנוסף ייסד בעיר ישיבה גדולה לבחורים שירדו מישראל. בסיועו של הרב אברהם אביכזר, גייס כספים רבים עבור הישיבה ממנה התפרנסו כ-200 רבנים. בסיום המלחמה חזר לירושלים והמשיך לפעול בה כאיש ציבור. בשנת ה'תרפ"ג (1923) נמנה עם מקימי ישיבת 'פורת יוסף'. הוא סייע לגאון הרב בן ציון חזן בהקמתה. עד לפטירתו שימש בה כמנהל הוועד והגבאי. את רוב חייו העביר בסיגופים ובתעניות. את כספו חילק למוסדות וישיבות ותמך בתלמידי חכמים ורבנים שעסקו בקבלה. הדפיס ספרי קבלה שונים מאת מחברים קדמונים, ביניהם: בניהו בן יהוידע, שר שלום ושבט מוסר מבלי להזכיר בהם את שמו כמוציא לאור, וכן חיבורים אודות תיקוני זוהר שונים, אותם דאג להפיץ בארץ ובעולם. נפטר ב-ט"ז שבט ה'תרפ"ז (1927). חי כ-65 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

**אביו:** ר' כלפלא (מגבירי) והעיר טרבלוס, עסק בתורה, במסחר ובעסקנות ציבורית. תמך בידי תלמידי חכמים רבים. היו להם שבעה בנים ובת אחת). **אמו:** מרת רבקה (היתה צדקנית והצטיינה במידות תרומיות. תמכה בידי העניים). **אשתו:** מרת מזל (זולא) בת הרב כמוס דיין. **מרביותו:** המקובל הרב חיים שאול דווין הכהן. **צאצאיו:** ר' כלאפו, מרת רבקה (נישאה לר' שלמה מיוחס), מרת רחל (נישאה לר' שלום צבאה בירושלים), מרת אסתר (נישאה לר' מטלוב עבאדי, רב בחברת 'מגן דוד' בניו יורק), ר' ראובן, ר' עמנואל, מרת שמחה (נישאה לר' ישראל שמאע).

**ר**בינו היה הבן השביעי והצעיר במשפחתו שהתגוררה בטרפולי שבלוב. בטרפולי היו עשרים ושניים בתי כנסיות. מידי יום שישי נהגה אימו ע"ה שהיתה צדקת גדולה, לעבור בכולם עם נערותיה, לנקות את שטיחי בית הכנסת ולמלא את המנורה שמעל ארון הקודש בכמות שמן זית שתספיק למשך שבוע שלם. מדובר היה בכמות גדולה – כמה ליטרים בכל שבוע לכל מנורה. מלבד זאת עסקה רבות גם בענייני צדקה וחסד. בית יפה היה להם. אמו יעדה אגף מיוחד לאורחים. בחדרים הללו התארחו רבנים שהגיעו מירושלים ומעוד ערים, על מנת לאסוף צדקה לעניים. אחד מן האורחים הקבועים שלהם היה תלמיד חכם, מקובל מחכמי ישיבת בית א-ל. אחת לשלוש שנים נהג המקובל להגיע לביתם.

פעם האם ניגשה אליו ואמרה: "שבעה בנים יש לי, ואני רוצה שלכל הפחות אחד מתוכם יהיה רב ותלמיד חכם". הרב שמע את בקשתה הטהורה. הוא הבטיח לה שבפעם הבאה שיבוא ידאג לעשות משהו בידון. כששב לביקור הבא הביא עימו קמיע כתוב על גבי קלף. הוא הורה לה להניח אותו על הבן שאותו היא מבקשת ליעד לתלמיד חכם. הבנים כולם למדו לימודים חיצוניים. חלקם עסקו במסחר. האם ניגשה אל בנה הקטן, רבי נסים נחום שהיה אז בחור צעיר. היא נתנה לו הקמע והורתה לו להניחו עליו. רבינו שמע לה והלך כבכל יום ללימודיו ולעסקיו. לא חולפת מחצית השעה והוא שב הביתה. פתאום אין לו חשק ללמוד. החברים אינם מדברים איתו. הפרופסור המהולל נראה לו כשיכור. יש לו רעיון חדש: הוא רוצה ללכת לבית הכנסת וללמוד שם כדי להיות תלמיד חכם. הוא ישב ולמד תורה במשך כמה חודשים ולאחר מכן אמר לאם: "הבה ונעלה לארץ ישראל".

בשנת ה'תרנ"ח שניהם עלו לארץ וישבו בשכונה חדשה בשם 'שכונת הבוכרים'. רבינו היה אחד ממיסדיה. הוא התחיל לעסוק בתורת הנסתר. עד מהרה הלך וגדל עד שנעשה מקובל גדול. כשנוסדה ישיבת הקבלה של רבי שאול דווין זצ"ל, רבינו החזיק בה. מלבד זאת נהג להדפיס ספרים ולחלק אותם חינם אין כסף לכל מי שהתחייב ללמוד בהם. במסגרת זו הדפיס ספרים נדירים ביותר. בשנים מאוחרות יותר עמד בראש הנהלת ישיבת 'פורת יוסף' ושימש גם גבאי הישיבה. מכיסו הפרטי מימן את כל הלימודים בישיבה. הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל סיפר כי רבינו רצה לכפר על השנים שבהם עסק בענייני העולם הזה ולא למד. כדי להזדכך ולהיטהר ערך סיגופים ותעניות. במשך שנתיים רצופות טבל במי קרח, ובימי הקיץ שבהם לא היה קרח היה מביא קרח ממקומות אחרים, שבר אותן בתוך המקווה וטבל במים הקפואים. הוא הפסיק את הטבילות הללו כאשר באחד הימים ראה תוך כדי הטבילה את אהרון הכהן שאמר לו: "עצור והפסק לענות את עצמך". זכות עצומה זו של האם בהדלקת הנרות בבית הכנסת, עמדה לה להעמיד בן צדיק וקדוש כמותו. איש קדוש וטהור. בעל צדקה. תלמיד חכם מופלא אשר הרפה תורה בעולם – ממש כדברי רבותינו: "הרגיל בנר הוין ליה בנים תלמידי חכמים". (מעובד מתוך 'דורש ציון')



**הגאון רבי חיים פלאג'י זצ"ל**- נולד ב-י"ז בטבת ה'תקמ"ח (1788). מכונה החב"י"ף- הרב חיים בן יעקב פלאג'י. משחר ילדותו נודע כמתמיד עצום, וכך העיד על עצמו בספרו 'צואה מחיים' "ומעיד אני עלי שמים וארץ, כי מיום דעתי עד יום היותי בן עשרים שנה, הייתי שוקד על לימודי ביום והלילה, בלתי שום ביטול כלל, כי לא הייתי מתעסק בשום עניין מענייני העולם כלל". מחכמי ישיבת "בית יעקב רבי" באיזמיר. בשנת ה'תקע"ג (1813) קיבל את הסמכתו ל "החכם השלם". בשנת ה'תקפ"ח (1828- לאחר פטירת אביו, ר' יעקב) קיבל להיות דיין בבית דין וראש ישיבת "בית יעקב רבי" באיזמיר. בשנת ה'תקצ"ז (1837) התמנה לאב בית דין הגדול באיזמיר. בשנת ה'תרט"ו (1857) התמנה ל"חכם באשי" (רב ראשי). מגדולי חכמי ספרד בתקופת האחרונים.



היה ידוע כאוהב שלום ורודף שלום ופעל רבות כדי להרבות את האחדות בארצו ובקהילתו - וכן פעל רבות לשפר ולחזק את קהילתו. פעל רבות למען עניי עירו ושימש משענת ופה לכל חסרי המגן מבני קהילתו. לא חת מפני נכבדי ועשירי הקהילה והיה מוכיחם. תיקן תקנות והיה מעורב אישית בהקמת כל מוסדות הקהילתיים למען החלשים. פעל רבות להקמת בית רפואה יהודי באיזמיר. פעל להציל את יהודי דמשק מעלילת הדם. דאג לפרנסת עניי העיר. הקים "ועד" מיוחד לפיקוח על מוסדות החינוך בעיר ועל ענייני החינוך בכלל. פעל להפצת התורה והקים ישיבות בהם למדו אברכים מובחרים בלי תשלום ואף עול פרנסתם ופרנסת ביתם הייתה עליו. שאלות אליו הופנו ממקומות רבים בעולם- אשכנזים וספרדים. **פעם אחת כמעט שילם בחייו על השתדלותו למען היהודים, כאשר אחד משרי המלך הכה אותו קשות וכמעט הרגו.**

בשנת ה'תרכ"ח (1868) בחג שמחת תורה בשעת קריאת התורה, כאשר קרא את הפסוק **"וַיָּמָת נָשָׁם מֹשֶׁה (דברים לד, ה) "** פרץ בבכי. בשעה זו הבינו אנשי קהילתו, כי ימיו קרובים ופרצו אף הם בבכי מר. לפני פטירתו ביקש, כי לא יטריחו את הציבור להתפלל לרפואתו, אלא ישכרו מעניי העיר למטרה זאת. נפטר ב-י"ז בשבט ה'תרכ"ח (1869). בהלווייתו השתתפו לא רק יהודי טורקיה אלא גם נציגי השלטונות. כל זמן ההלוויה גשם קל טפטף על ההמון ובשעת סתימת הגולל על הקבר נשבה רוח חזקה אשר כיבתה באחת את כל הנרות אשר נשאו בני קהילתו בידיהם. **באותה השעה בארץ ישראל בעיר צפת ראו כמה תלמידי חכמים בחלונם, כי נפטר תלמיד חכם גדול והם מצווים לחלוק לו כבוד אחרון.** חי כ-81 שנים. ציונו באיזמיר (טורקיה).

**סבו מצד אמו:** ר' יוסף רפאל בן חיים חזן (מח"ס "חקרי לב" והראשל"צ). **אביו:** ר' יעקב. **אמו:** מרת קאלי קאדין. **מרבתי:** סבו, ר' יוסף רפאל בן חיים חזן, ר' יעקב גאטניו (מח"ס בית יצחק על הרמב"ם). **מתלמידיו:** בניו (ר' אברהם, ר' יצחק, ר' יוסף), ר' יעקב יעבץ, ר' משה שפיר, ר' יעקב חזן ועוד. **נשותיו:** מרת אסתר (זיווג ראשון- בשנת ה'תקס"ז (1807). נפטרה לאחר שלוש שנים, ביתו של ר' יצחק רבי), מרת וידה נעמה (זיווג שני- בשנת ה'תר"א. בת ר' אברהם בן עזרא מרבני איזמיר, נפטרה בשנת ה'תרכ"א). **ילדיו:** ר' אברהם (ראב"ד אזמיר, מח"ס שמו אברהם), ר' רחמים נסים יצחק (מח"ס אבות הראש), ר' יוסף (מח"ס ויוסף אברהם).

**מספריו:** כתב כ-80 ספרים אותם התחיל לכתוב בגיל 16 בנושאים שונים- 7 חיבורים על התנ"ך, 9 חיבורים על התלמוד, 15 ספרים על מדרשים ודרושים, ספרי מוסר, 24 חיבורים בהלכה, קבלה, שו"ת וכו'. (ב-י"א באב ה'תר"א (1841), התחוללה שרפה באיזמיר ובה חרבה שכונת היהודים ועלו באש 54 מספריו. לאחר השריפה חלה רבינו מרוב צער על אובדן כתביו ובנו הציע לשחזר באוזניו את מה שהוזכר במכתביו, וכך במהלך השנים שיחזר חלק מכתביו והוציא לאור עשרות מהם, מיעוטם נותרו עדיין בכתב יד).

**ל**רבינו היו מודיעים בחלום על גזרות המתרגשות לבא לעולם, והיה הרב פונה לנוגעים בדבר, כדי שישבו בתשובה, ואף הוא עצמו לא מנע עצמו מכך, והיה מתענה ומתפלל עבורם. העיד בנו (ר' אברהם) **שהמשרת בביתם ראתה באשמות הבוקר על מצנפתו אש קודש מתלקחת מעוצם קדושתו, ומרוב מורא ופחד ניטל ממנה כוח הדיבור כל אותו היום!**

**ב**סדר יומו של רבינו, אך הגיע לביתו והמון קידם פניו, לדיני תורה ולבורויות, להתייעצויות ולשאלות בהלכה, והוא קיבל את פני כולם בסבלנות ומאור פנים, שמע ושקל, פסק ויעץ, הורה ודבר, רק כאשר האחרון שבהם הלך, הוגש לפניו התבשיל. **ואז נפתחה הדלת, מישהו בא. והרב, בטבעיות, הורה לסלק את הצלחת כאילו סיים זה עתה לאכול, שאל הלה את שאלתו, קיבל תשובה, והצלחת שבה למקומה.** וכך הייתה מובאת ומסולקת, מוגשת ומוסרת, עד שהשתרר שקט, איש לא בא, והרב סיים לאכול את התבשיל, שהתקרר בינתיים וטעמו פג.

כשסיים לאכול, תמה: "איך זה שאיש לא הפריע באמצע?" גילה בנו את הסוד: 'אישה אחת באה, וביקשה לשאול שאלה, אבל אמרתי לה שאתה אוכל עתה ותבוא בשנית', 'מי האישה?', 'שאל הרב. "אחת מקצה העיר, ושאלה פעוטה לה, בדיני כשרות". קם הרב, לבש את גלימתו, ואמר לבנו: "בוא נלך!"- "לאן" שאל הבן, "אל האישה" ענה הרב, "אתה כדי להתנצל בפניה, ואני כדי לענות לה על שאלתה!!!".

**ב**כל רחבי העיר ידעו לספר בצער על מחלתו של אחד התושבים, ששכב על ערש דווי. לאחר שהרופאים כבר נואשו מחייו, פנו בני המשפחה אל רבינו, בבקשה שיברך את החולה ויתפלל עליו. מיד כששמע הרב על מחלתו של היהודי הזדרז והלך לביתו של החולה, וכשעמד ליד מיטתו, שקע בהרהורים. לאחר זמן מה התנער ושאל את בני המשפחה: "האם החולה בכור?", כשנענה בחיוב שאל: "האם נפדה כראוי?", **ולאחר בירורים התברר, כי אכן הייתה בעיה בפדיון הבן שערכו לחולה בהיותו תינוק. הרב קרא לכהן מיוחס מתלמידיו והורה לחולה לשוב ולפדות את עצמו.** ומעיד הרב בכתביו, שבזכות זה זכה החולה לחיות עוד כעשרים שנה.

# אם ראשונים כמלאכים – הצדיק הרב אליעזר שלמה שיק זצ"ל

**הצדיק הרב אליעזר שלמה שיק המכונה הצדיק מיבנאל זצ"ל** – הוריו עלו לארץ מהונגריה בתחילת מלחמת העולם השנייה. נולד ב-כ"א אייר ה'ת"ש (1940) בארץ ישראל. שם המשפחה **שיק** הוא ר"ת **שם ישראל קדוש**. למד בת"ת 'עץ חיים'. בבר-מצווה קיבל את ברכת האדמו"ר הרב אהרון רוקח מבעלזא אשר אמר עליו באפן נדיר כי "יהיה גדול בישראל". בגיל 14 עבר עם משפחתו לארה"ב. למד חמש שנים בישיבת 'ערוגת הבושם' ולאחר מכן בישיבת 'תפארת ירושלים'. בחורף ה'תשי"ז (1957), בהיותו כבן 16, נתקל בספר 'משיבת נפש' ומאז התקרב לחסידות ברסלב.

בשנת ה'תשכ"ה (1965) החל להדפיס ולהפיץ את ספרי רבינו נחמן מברסלב זיע"א בכמויות עצומות ובמחירי קרן. בתחילת שנת ה'תשל"ז (1976) הקים בית מדרש בשדרה התשיעית בבורו פארק, בשם 'היכל הקודש- חסידי ברסלב'. בשנת ה'תשמ"ו (1986) התיישב ביבנאל ומאז דבק בו הכינוי 'הצדיק מיבנאל'. בתי מדרש של חסידיו קיימים בירושלים, בני ברק, אשדוד, בת ים, נתיבות, אשקלון, תל אביב ובאר שבע. מלבד בית מדרשו המרכזי בבורו פארק, הקימו תלמידיו בתי מדרש במונרו, מונסי ווויליאמסבורג. רבים פנו אליו ונושעו. הבטיח שכל בחור או בחורה שצריכים למצוא את זיווגם, אם יאמרו את כל ספר התהילים מהתחלה עד הסוף לזכותו- ישתדל בכל מה שיוכל שימצאו את זיווגם. גאון בנגלה ובנסתר. נפטר ביום שישי, י"ז שבט ה'תשע"ה (2015). חי כ-75 שנים. ציונו ביבנאל. כ-30,000 איש השתתפו בהלוויה.

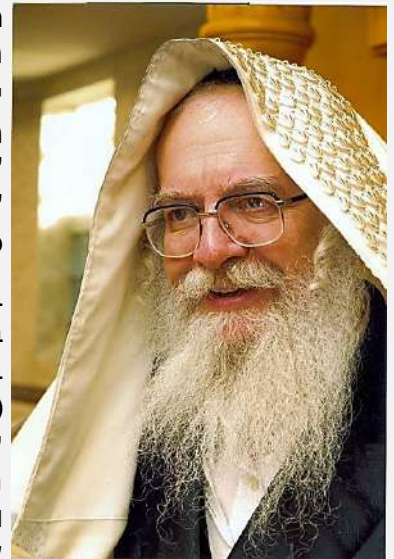
**אביו:** הרב מנחם זאב (אב"ד טוקאי). **אימו:** הרבנית מלכה. **אשתו:** הרבנית יחנא שפרה (בת הרב אשר ישעיה הלוי רוטנברג, האדמו"ר מקאסאן- נישא בשנת ה'תשכ"ב). **מרבתי:** הרב משה פיינשטיין. **מתלמידיו:** הרב יצחק שמואל אהרון לעזער (מח"ס 'שיחות מוהרא"ש'), הרב משה יעקב קורץ (גאב"ד יבנאל), הרב יואל ראטה (ראש ישיבה בארה"ב), הרב הלל אמדדי (ראש ישיבת 'תפארת מוהרא"ש' ביבנאל), הרב אברהם נאור (ראש כולל 'תפארת בנימין' ביבנאל) ועוד. **ילדיו:** הרב נחמן זושא אלכסנדר, הרב משה, הרבנית טוביה גולדמן, הרבנית פערל שטרן, הרבנית דבורה אוסטרייכר. **מספריו:** **אשר בנחל**- סדרה של כ-272 כרכים מכתבי חיזוק **שו"ת בחסידות ברסלב**- 42 כרכים. שו"ת בכל תחומי החיים **יאוצר הקונטרסים**- 32 כרכים המכילים כ-1000 קונטרסים **ישפת הנחל**- פירוש על ליקוטי מוהר"ן **זאת התורה**- דרושים על פרשיות השבוע **שיחות מוהרא"ש**- 16 כרכים על שיחות וסיפורים **יאמרי מוהרא"ש** **ינהרי אפרסמון** **פרקי אבות**- 8 פירושים שונים **יתוך הנחל**- שיחות על פ"ש **יארך אפיים**- ענין הסבלנות **יאילן החיים**- ניצול הזמן **ימראה אש**- על הזוהר **ילהבות אש**- ביאור על תיקוני הזוהר **ימקור השמחה**- השגת השמחה **ינר לצדיק**- על חנוכה **יגנזי המלך**- על מגילת אסתר **יאור זרוע**- על פסח **יתוכו רצוף אהבה**- על שיה"ש **ירגעי מוהרא"ש**- פרקים מחיי הצדיק ועוד.

**"היה זה מוצאי שבת קודש"**, מספר המשב"ק של הצדיק, ר' אברהם ברדוגו, "השעון הורה על שלוש לפנות בוקר. לאחר לילה ארוך ומתיש של קבלת קהל, אמר הצדיק: 'שבוע טוב', ובזה נחתם לילה נוסף של קבלת קהל. רבינו בפרט בשנותיו האחרונות, היה מוסר את נפשו כדי לקבל קהל ומדובר במאות אנשים בלילה אחד. גם לאדם צעיר ובריא בגופו קשה לקבל במשך שעות ארוכות מאות אנשים ולשמוע את הצרות של כל אחד באופן אישי, קל וחומר לצדיק שכבר היה מבוגר ולא היה בקו הבריאות. לא פלא שלעתים היה מגיע עד לאפיסת כוחות מוחלטת.

סגרתי את דלת חדרו והתכוננתי לצאת מהחדר. לפתע הגיעו זוג עם ילדה קטנה. "מצטער", אמרתי להם, "הצדיק סיים לקבל קהל". אביה של הילדה, התחנן על נפשו ואמר: **'תראה, הילדה הקטנה שלי חולה הידועה ל"ע.... אני מבקש רק אותה תכניס לברכה אצל הצדיק... ואישי ואני נחכה ונמתין בחוץ'**. אבל אי אפשר - ניסיתי להסביר להם. 'אני מתחנן... בבקשה', זעק האב, 'תכניס רק את הילדה'. 'אני לא יכול', הצדיק כבר אמר לי 'שבוע טוב'. אולי תבואו מחר בבוקר, אף שאין קבלת קהל, אנסה להכניס אתכם'. 'בבקשה'- החל האב מתייפח בבכי קורע לב. לא יכולתי לעמוד בכך, לקחתי את הילדה הקטנה, וניגשתי לכיוון דלת חדר הצדיק. נקשתי בדחילו ורחימו מספר נקישות קלילות ועדינות על הדלת. אני שומע את הצדיק אומר: 'רק רגע'. דלת החדר נפתחה ולנגד עיני התגלה מחזה מרגש מאוד, פניו של הצדיק היו אדומות, דמעות חמות של בכי שטפו את פניו, ובידו החזיק דף... היה זה הדף עליו רשם את שמות האנשים שבאו אליו במשך כל הלילה לבקש עצה וישועה. מחזה זה חיזק אצלי את הידיעה שאחרי שכולם הולכים לביתם, יושב הצדיק ובוכה על כל שם ושם ומבקש בעבורו רחמים.

הכנסתי את הילדה לחדר וביקשתי שיברך אותה, מאחר והיא חולה ב'מחלה הידועה' ר"ל. **הצדיק בירך אותה וכעבור זמן קצר התבשרנו שהיא הבריאה לחלוטין**. "היו עוד מקרים", מספר ר' אברהם, "שלאחר שהסתיימה קבלת הקהל, הייתי חוזר כעבור שעותיים ורואה שעדיין האור דולק בחדרו... הצדיק לא הלך לישון. הוא המשיך לבכות ולהתפלל על כל יהודי ויהודי שפנה אליו. כולם היו שווים אצלו. על כולם התפלל, ביקש והתחנן, לזה שלום בית, לזאת בריאות, לזה הצלחה בלימודים לזאת שידוך בנקל... כזה היה הצדיק, האבא של כולנו. אשירינו שזכינו".

החומר באדיבות הרב דן כהן - מחבר סדרת הספרים 'ונהר יוצא מעדן'. ניתן להשיג את הספרים בנייד: 054-8471400



שלי חולה במחלה הידועה ל"ע.... אני מבקש רק אותה תכניס לברכה אצל הצדיק... ואישי ואני נחכה ונמתין בחוץ'. אבל אי אפשר - ניסיתי להסביר להם. 'אני מתחנן... בבקשה', זעק האב, 'תכניס רק את הילדה'. 'אני לא יכול', הצדיק כבר אמר לי 'שבוע טוב'. אולי תבואו מחר בבוקר, אף שאין קבלת קהל, אנסה להכניס אתכם'. 'בבקשה'- החל האב מתייפח בבכי קורע לב. לא יכולתי לעמוד בכך, לקחתי את הילדה הקטנה, וניגשתי לכיוון דלת חדר הצדיק. נקשתי בדחילו ורחימו מספר נקישות קלילות ועדינות על הדלת. אני שומע את הצדיק אומר: 'רק רגע'. דלת החדר נפתחה ולנגד עיני התגלה מחזה מרגש מאוד, פניו של הצדיק היו אדומות, דמעות חמות של בכי שטפו את פניו, ובידו החזיק דף... היה זה הדף עליו רשם את שמות האנשים שבאו אליו במשך כל הלילה לבקש עצה וישועה. מחזה זה חיזק אצלי את הידיעה שאחרי שכולם הולכים לביתם, יושב הצדיק ובוכה על כל שם ושם ומבקש בעבורו רחמים.





**הרב בנימין בייניש פינקל זצ"ל** - נולד בעיירה מיר שבבלארוס בערב יום כיפור בשנת ה'תרע"ב (1913). בהיותו כבן שנה פרצה מלחמת העולם הראשונה והוא עבר עם משפחתו לעיר סטובץ יחד עם תלמידי ישיבת מיר. עם סיום המלחמה נפטר סבו ואביו התמנה תחתיו כראש הישיבה. הם עברו לווינה יחד עם תלמידי הישיבה ובשנת ה'תרפ"א (1921) שבו למיר ואביו חידש את פעילותה של הישיבה במקום. כבר בילדותו התבלט כבעל כישרון מופלא, ואביו לימדו חלקים ניכרים מהש"ס. בהיותו כבן תשע נהג אביו להעירו השכם בבוקר, ולמד עמו בחברותא חמישה דפי גמרא, ולאחר מכן ביקש ממנו לומר חידוש על הסוגיות שלמדו.

את רוב תלמודו קנה בישיבת מיר המעטירה. משנת ה'תרצ"ד (1933) נמנה עם חברות הלומדים בישיבת בריסק. שמו הטוב יצא לפניו למרחקים. בשנת ה'תש"א (1941) עלה לארץ עם קבוצת תלמידים בראשות אביו. הוא נשלח על ידי אביו לחזון אי"ש, והלה התרשם ממנו עמוקות. שנים רבות התגורר בבני ברק, כשהוא מגיע לירושלים למסור את שיעורו השבועי בישיבת מיר. בשנת ה'תשכ"ה (1965) נפטר אביו ורבינו התמנה לראש הישיבה. לצדו עמד גיסו, הרה"ג חיים שמואלביץ. עשרים וחמש שנה נשא את משא הישיבה לבדו וראה את פריחתה פי כמה וכמה מהמספר המקורי של 125 תלמידים! כיום מונה הישיבה כ-8,000 תלמידים כן ירבו. ענותן מופלא. הסתיר את עצמו כל חייו. עמוד הצדקה והחסד בגופו ובממונו. דאגתו לזולת הייתה מופלאה. נפטר ב-י"ח בשבט ה'תש"ן (1990). חי כ-77 שנים. ציונו בהר המנוחות. אחריו מונה חתנו מרן הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל.

**סבא (מצד האב):** הגאון ר' נתן צבי פינקל (הסבא מסלבודקא). **סבא (מצד האם):** הגאון ר' אליהו ברוך קמאי (רבה של מיר וראש הישיבה). **אביו:** הגאון ר' אליעזר יהודה פינקל (ראש ישיבת מיר). **אמו:** מרת מלכה. **מרביתיו:** אביו, יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק (הגרי"ז מבריסק). **אשתו:** מרת אסתר (בת ר' שמואל גריינימן-אחיניתי החזו"א). **ילדיו:** הותר חמש בנות, שכולן נשואות לרבנים ילידי ארה"ב - ר' נתן צבי פינקל, ר' נחמן ליבוביץ, ר' נתן ישראל גלושטיין, ר' בנימין קרליבך ור' אהרן שרגא הלוי לופיאנסקי.

**ר**בינו הסתיר בענווה רבה את ידיעותיו המרובות. כשאחד מנכדיו בא אליו עם שאלה הלכתית, ענה רבינו: **"אני לא יודע. לך לפוסק, שאנשים שואלים אותו בדרך כלל שאלות כאלה"**. נכדו הציע, **"אני ראיתי, שהמשנה ברורה אומר כך וכך. כנראה, זה מה שאעשה"**. רבי ביינוש משך את כתפיו ואמר, **"מה נראה לך, שהפרי מגדים' לדוגמה יאמר בכזו זה?"**. הצצה מהירה בפרי מגדים הוכיחה, שהפסק שלו היה שונה מזה של המשנה ברורה, עם הוכחה חזקה לדבריו. **"אני רואה"**, אמר הנכד, **"שצריך לעשות כמו הפרי מגדים"**. **"האם לא נראה לך, שספר פלוני עשוי לסייע במקרה הזה?"** טען רבינו לעומתו. מבט באותו ספר הוכיח, שהוא דחה את כל הוכחותיו של הפרי מגדים. **"המשחק' הזה המשיך, עד שסוגיה הלכתית שלמה נבנתה, הכול על ידי הערות סתמיות לא ישירות. וכל זה הסתתר מאחורי ה"אני לא יודע" שלו!**

**מ**עשי החסד של רבינו היו מופלאים. בשני החדרים הקטנים שלו בבני ברק גידל עשרות ילדים יחד עם בני משפחתו. חלקם היו בעייתיים, אחרים היו מופרעים, אך כולם טופלו. כאילו היו ילדיו שלו, ואפילו חיתן כמה מהם. אחד משכניו איבד ל"ע את כושר הראייה לשבועות אחדים, ורבינו ישב ולמד איתו שעות על גבי שעות.

**מ**עשה באחד משכניו, שהתפרנס מחנותה של רעייתו. והנה אירע פעם שוד בביתה, שהותר אותם נקיים ממש מנכסיהם. לשמע הדברים לא ידע רבינו מנוח, **ויום אחד נכנס אל ביתם והניח על השולחן מאה אלף דולר טבין ותקילין כהלואה. לאחר תקופה נוספת גייס עוד מאתיים אלף דולר להקמת העסק מחדש, בלי שיזכיר מצדו תאריך מוגדר לפירעון.**

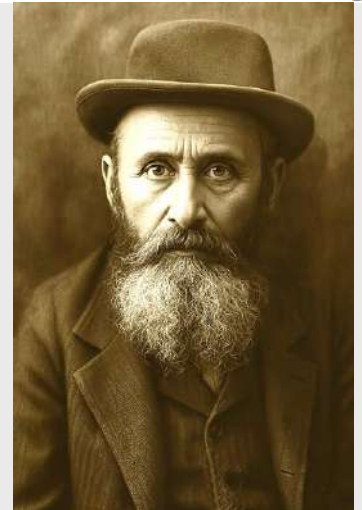
**ה**רבנית שרה יפה'ן ע"ה התגוררה בקומה מתחת לדירת משפחת פינקל בירושלים. הם דאגו לה, כאילו הייתה אימם. מספר פעמים ביום נכנס רבינו כדי לוודא שהרבנית לקחה את התרופות שלה. שהיא אכלה, שלא חסר לה משהו. פעם נכנס מישהו לבית הרבנית ומצא שם אדם שוכב מתחת לתנור, וכלי עבודה בידו. **המבקר נדהם לראות, שאותו אדם היה ראש ישיבת מיר!**

**ז**הירותו בכספי הקדש הייתה ללא גבולות. אביו מרן הגאון רבי אליעזר יהודה זצ"ל הפליג פעם בשבחו של בנו וסיפר, שבהתחלה כשהחל בנו לומר שיעורים במיר, סירב ליטול את משכורתו מקופת הישיבה. ומידי חודש היה מחזיר את המשכורת בצורה מתוחכמת זו או אחרת. עוד קודם לכן בשנים הראשונות לאחר נישואיו, כשהתגורר בבני ברק, הצליח לטעת באביו את ההרגשה שחמיו מפרנסו ובחמיו, שאביו מפרנסו. פרנסתו הייתה למעשה משמירה לילית בבית חרושת לקרח.

**כ**שירד מביתו באשמורת הבוקר של יום ראש השנה כדי ללכת לתפילה בכותל המערבי עם נץ החמה כמנהגו, פגש בדרכו אדם עני קשה יום, ושאל אותו, האם כבר שתה היום כוס חמין. השיב הלה, כי כוס אחד כבר שתה, אבל אם ישתה כוס שנייה - לא יזיק לו הדבר. רבי ביינוש לא התחשב בכלום, העלה אותו לביתו, הגיש לו כוס חמין ושוחח עמו ארוכות, עד שהתיישבה דעתו של אותו יהודי. **לאחר שעזב העני את הבית מיהר הרב אל הכותל, לשם הגיע באמצע תפילת 'שמונה עשרה'.**

**כ**שלושה חודשים קודם הסתלקותו, התברר, שהרב צריך לעבור ניתוח רציני. הועלתה הצעה, שהוא ייסע לארה"ב לצורך הניתוח. הרב שקל החלטה זו רבות, ובסוף סירב. סיבתו הייתה: **"תחשוב על חילול השם הגדול שעלול להיגרם, אם אנשים יחשבו, שהשתמשתי בכספי הישיבה לצרכי האיש!"**

**האדמו"ר הרב משה גוטליב מלודמיר-אולבסק זצ"ל**- נולד כבן בכור להוריו. בצעירותו התחנך על ברכי אביו. בהמשך למד אצל האדמו"ר ר' אהרון פרלוב מקרלין. רבו, מינה את רבינו כמגיד בעיר קאברין למשך תקופה קצרה בת י"ב שבועות. בשנת ה'תקל"ב (1772) לאחר שנפטר רבו, קיבל רבינו את האדמו"רות. בתפילה בקרלין. עד מהרה חסידים רבים אף מהעירות הסמוכות ביקשו את קרבת רבינו וקיבלו אותו כמנהיג. בשנת ה'תקנ"ב (1792) לאחר שנרצח אביו, הי"ד, התמנה רבינו לשמש כאדמו"ר בלודמיר. רבינו הוכיח ללא מורא גם כאשר האדם שהוכיח היה תורם ומסייע עבורו. היה ידוע בקדושתו ובמופתיו הרבים. נודע כאיש קדוש. עבד את הבורא במסירות נפש.



תלמידי אביו העריצו את רבינו מאוד. היה ידוע כבעל מופת. רבים פנו אליו ונושעו. חולים רבים שהרופאים כבר הרימו את ידיהם, הקים. עקרות רבות נפקדו. תפילתו היתה מופלאה. כל מי שעמד בסביבתו, כששמע את תפילתו, היה יוצא מגדרו מרוב התפעלות. באחת הפעמים פעם פריץ עם אשתו ושמעו את רבינו בתפילתו. אמר הפריץ לאשתו: "היהודי הזה אוהב את אלוקיו הרבה יותר ממה שאני אוהב אותך". נפטר ב-י"ח שבט ה'תקפ"ט (1829). למרות שרוב חייו היה בלודמיר ציונו באולבסק במקום שהכין עבור עצמו מספר שנים לפני. בנו, ר' שלמה מילא את מקומו באדמו"רות בלודמיר.



**אביו:** האדמו"ר ר' שלמה הלוי סג"ל הי"ד מקרלין (היה בעל רוח-הקודש. אליהו הנביא התגלה אליו תדיר. בעל מופת. כונה 'הבעל שם טוב הקטן'). **סבא (מצד אביו):** הגאון ר' מאיר. **נשותיו:** בת הרה"ק ר' יהודה לייב הכהן מאניפאלי מח"ס אור הגנוז (זיווג ראשון), בת הרה"ק ר' דוד הלוי (המגיד מסטפין). מרבתי: אביו, האדמו"ר ר' שלמה, האדמו"ר ר' אהרון פרלוב (ר' אהרון הגדול) מקרלין. **ילדיו:** ר' שלמה מלודמיר (נישא למרת חיה שרה, בת האדמו"ר רבי אהרון טברסקי מצ'רנוביל), ר' יהושע.



**ר**בינו היה בעל מופת. נכד אחותו הרה"צ ר' בצלאל בן הרה"ק ר' מרדכי מלכוויטש זיע"א (השני) סיפר: מופתיו של רבינו היו גלויים, בפרט בחולי הקדחת היו רואים בחוש, שהוא הסיר מחולים את מחלתם בדרך נס ומופת. רק הזהיר תמיד, שלא לשתות מים קרים זמן מה לאחר שהתרפא.

בעירו של רבינו היה מתנגד גדול, שחלה בקדחת. מטבע הדברים הוא לא רצה ללכת בשום פנים לרבינו כדי להתרפא. אולם כשהחמירה מחלתו, והרופאים הרימו ידיים, האיש הלך בעל כורחו לרב. רבינו הסיר מיד את חוליו והזהיר אותו כדרכו בקודש, שלא ישתה מים קרים מיד.



כאשר ראה המתנגד שהחולי חלף עבר, לא יכל להשלים עם זאת שרבינו יתפרסם לבעל מופת על ידו. הוא העדיף שיחזור חוליו כדי שיוכל לטעון כי רבינו לא הצליח לרפא אותו. לפיכך הוא ניגש מיד ושתה מים מכלי שעמד בחצר החיצון של הרב. לפתע רבינו יצא לחצר ואמר לו: "תוכל לשתות כמה שתרצה, קדחת - שוב לא תהיה לך". (כתבי ר' יאשע שו"ב)

**פ**עם אחת רבינו עבר דרך עיר קטנה בליטא בשם אולבסק. מכיוון שאנשי העיר רצו לקדש קרקע לבית הקברות לפיכך הם ביקשו ממנו לבוא לעזרתם. בבואו לבית הקברות ציין על מקום מסוים במקלו כמין ריבוע מארבעת הזוויות והתעסק בכך זמן רב. היה הדבר לפליאתם של אנשי העיר, מכיוון שלא נפטר באותה עת אף אדם. אולם רבינו אמר כי במקום זה רצונו להיטמן.

תקופה לאחר מכן, רבינו הזדמן להיות ביום חמישי בעיר אחת. אנשי אותה העיר ביקשו ממנו להישאר ולשובות עימם. אולם רבינו אמר להם: "אני צריך להיות בשבת באולבסק". הצדיק נסע לשם, נפטר ביום שבת קודש, ונקבר באותו ציון שהכין לעצמו מכבר. **יהודי אולבסק העידו, כי מאותו הזמן שרבינו קידש את חלקת קבורתו ועד ליום פטירתו, על אף שעבר זמן רב, במשך כל אותה התקופה לא נפטר אפילו תינוק אחד שם. דבר שהיה נס ופלא באותם שנים.** (כתבי ר' יאשע שו"ב)

**ר**בינו נסע לפעמים לעיר לפלה שברייסין, שבה שכנו רבים מחסידיו ושוועי לקחו. פרנס העיר היה שונא חסידים ויותר שונא את רבותיהם. הלה שכר למעלה מעשרים אנשים, שילכו לפאתי העיר, במקום בו עוברת דרכו של רבינו ואמר להם שיכו אותו שם. הדבר נודע לרבי מאנלה, שהיה מתלמידי המובהקים של רבינו. הוא הקדים לנסוע לכיוון ממנו מגיע רבינו כדי לבקש שלא יסע לפלה. רבינו אמר לו: "אין בכך כלום. ברם, כשתתקרב העגלה למקום עמידתם, תראה לי מיהו אותו פרנס". וכן היה, כשהתקרב למקום, הביט עליו. כשראה אותו הפרנס, נפל עליו פחד גדול, רץ לכיוון הסוסים, שכב על הארץ וביקש מרבינו שימחל לו על מחשבתו הרעה אשר זמם לעשות. (מכתבי הרה"ח ר' מאיר ברנשטיין הי"ד)

**פ**עם אחת הלך רבינו עם אביו בלילה. אמר לו אביו: "אם תרצה, אוכל ללמדך לשמוע מה מדברים בני אדם בבתייהם". העביר האב על פניו את מטפחתו ורבינו שמע את דברי האנשים הנמצאים בבתיים. שאל רבינו את אביו: "אבא, האם כדאי לדעת כל זאת? האם ידיעה זו תועיל לי בעבודת הבורא?". ענה לו אביו בשלילה. רבינו ענה: "אם כך, אין לי חפץ בזה". (ברכת אהרון)

**ה**רה"ח רבי אברהם אביש שור סיפר: כאשר כבשו הנאצים את העיר אולבסק, הושיבו בתוך האוהל שבו היה קברו של רבינו את אחד התושבים הגויים. הם העמידו לפניו סדן שנעשה מגזע עץ, והורו לו לפרזל עבורם פרסות לסוסים. לא עבר יום ואותו גוי מת במיתה משונה. הביאו גוי אחר במקומו וגם הוא מת. יותר אף גוי לא העיז להיכנס למקום קדוש זה. כך שרד האוהל את המלחמה ללא כל פגע. הסדן נשאר באוהל עד היום הזה לאות ולמופת.



**הצדיק הרב דוד צבאח זצ"ל** - נולד ביום ב', ח"י מנחם אב ה'תרכ"ט (1869) בעיר רבאט שבמרקו. נקרא ע"ש הרה"ג המלך דוד צבאח זצ"ל (מגאוני מראכש שבא בחלום לאביו לפני לידתו). כבר בצעירותו ניכר כי לגדולות נועד. אהבתו העזה ללימוד התורה בכלל והתלמוד בפרט היו לשם ולתהילה בקרב בני עירו. בצעירותו למד אצל אביו חכמה ומוסר. בגיל שמונה שנים למד אצל ר' יקותיאל חיים בירדוגו זצ"ל. בגיל ט"ו נכנס ללמוד בישיבה של החכמים בראשות דודו, הגאון רבי יוסף בירדוגו זצ"ל. בגיל י"ז התמנה לחבר בחברה קדישא (לתפקיד זה מונה רק גדולי וחכמי העיר). עוד לפני גיל שלושים מונה לסופר בבית הדין של הרה"ג ראב"ד המלאך רפאל אנקאוה זלה"ה. בתקופה זו רבינו התכתב איתו רבות. רבינו שימש בתפקיד זה למעלה משלושים שנה וכתב תשובות רבות בדיני גיטין.



בשנת ה'תרפ"ט (1929) מונה לכהן כרב העיר אַזְזִידָה [מאזגאן]. כיהן כעשר שנים במלאכת הקודש: דיני אישות וממונות. תיקן תקנות רבות בענייני הדת בעיר. בשנת ה'תרצ"ט (1939) עבר לכהן ברבנות בעיר פור ליוטי [קניטרא] במשך כשנתיים. גם שם עסק בכל ענייני העיר. בשנת ה'תש"א (1941) התבקש לשוב לעיר מולדתו רבאט ולכהן ברבנות העיר כדיין וכמו"צ. בשובו לעיר דאג לביסוס חומות הדת וחיזוק ת"ת 'אוצר התורה' שעמד בנשיאותו. יסד את 'חברת השלום' להשכין שלום בין איש לאשתו תיקן תקנות לגבי צניעות. גאון בנגלה ובנסתר. בשנת ה'תש"ט (1948) רבינו זכה להגשים את שאיפתו ועלה לארץ הקודש עם אשתו ושניים מילדיו. בתקופה הראשונה גר אצל בנו חיים בחיפה במשך שמונה חודשים. הוא ביקר בטבריה אצל חכמי העיר שקיבלו אותו בכבוד גדול. בחודש אלול ה'תש"ט (1948) עבר לגור בעיה"ק ירושלים ברחוב דוד ילין.



כבר בשבת הראשונה לבואו נשא את דרשתו הראשונה בפרשת 'כי תבוא' על מעלת התשובה. את תפילותיו קבע בביה"כ של עדת המערבים בירושלים 'זכור לאברהם' עפ"י בקשת רבי יוסף שלוש זצ"ל. רבינו קבע את לימודו בישיבת 'שערי ציון' בראשות הרה"ג הראש"ל רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל שנשא ונתן עימו בהלכה. בתקופה זו התיידד עם רבני ירושלים. נפטר בביתו ביום ח"י שבט ה'תשט"ז (1956). חי כ-87 שנים. נקבר בחלקת הרבנים המערבים בגבעת שאול בירושלים. הרה"ג רבי שלום אזולאי זצ"ל, רבי יוסף שלוש זצ"ל (רב עדת המערבים בירושלים), והאדון אברהם אלמאליח ז"ל (יו"ר ועד העדה המערבית בירושלים) הספידו אותו. גם בעיר מולדתו רבאט שבמרקו נערכו הספדים, שם סגן הרב הראשי, הגאון רבי יהושע מאמאן זצ"ל הספיד אותו.

**אביו:** הצדיק המלוב"ן רבי מסעוד (כיהן כדיין ברבאט). **אימו:** הרבנית יאקות עה"ש לבית בן שעה. **אשתו:** הרבנית רחל למשפחת בן שטיי (בת רבי ראובן אחי אימו. נישא ביום ח' טבת ה'תרמ"ה-1884). **ילדיו:** עשרה ילדים: ר' ראובן, ר' יהודה, ר' חיים, ר' אברהם ור' יוסף. **הבנות:** מרת לונה, מרת אורובידיה ומרת ריינה. עוד שני בנים שנפטרו בילדותם במהלך טיטוליו: שלמה ומשה. **מרבותיו:** אביו, ר' מסעוד, רבי יקותיאל חיים בירדוגו (למד אצלו גמרא ומפרשים בעיון כשהיה בגיל שמונה שנים בלבד), רבי יוסף בירדוגו (קיבל ממנו את דרכי העיון בתלמוד אב"ד וראש ישיבה בעיר רבאט), הרה"ג ראב"ד המלאך רפאל אנקאוה (רבינו החשיבו לרבו המובהק עד ליום פטירתו וגם זכה לטפל בקבורתו). **חברותא:** הרה"ג הראש"ל רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל. **מתלמידיו:** הגאון ר' אברהם אלעלוף זצ"ל. **מספריו:** **ישובנים לדוד** - ב' חלקים שו"ת על כל חלקי השולחן ערוך **ימגן דוד** - שו"ת **ימי דוד** - חידושים על הש"ס (חלקו עדיין בכתב יד) • **חידושים על התורה בפרש"י** וראב"ע (בכתב יד), **דרשות והספדים ופיוטים** (חלק נדפסו בסוף ספרו 'שובנים לדוד' וחלקם עדיין בכתב יד).

**הרה"ג ראב"ד המלאך רפאל אנקאוה זלה"ה** העריך מאוד את רבינו. אחת הדוגמאות לכך היתה בזמן שהשלטונות דרשו לערוך מבחן לכל סופרי השטרות היהודים על ידי רבני הערים המרכזיות: הצדיקים והגאונים רבי רפאל אנקאוה, רבי שלמה אבן דנאן, רבי יוסף בן עטר ורבי יקותיאל בירדוגו זלה"ה. כשסיימו את המבחן, רבי שלמה ביקש מרבי רפאל לבחון את רבינו. רבי רפאל השיב לו בזה הלשון: "הלואי שאני אדע דיני גיטין כמו שרבי דוד יודע אותם". בו במקום רבינו קיבל תעודה ללא מבחן.

**רבינו** סיפר על נס שהתרחש לו ולאביו כשהיה כבן שתיים-עשרה, בזמן שחזרו מחתונה בקזבלנקה וזה לשונו: כשהגענו לנחל שנקרא נפיץ לא היה בו מים. אנחנו רכבנו על הסוסים בתוך הנחל. לפתע פרץ הנחל והקיף אותנו מארבע רוחות. המים עלו וגעשו והגיעו עד לצוואר הסוסים. אבי צעק והתפלל כאשר עיניו היו תלויות למרום. מיד איש אחד ארוך בעל זקן הגיע אלינו. הוא הרכיב אותנו על צווארו וכך הגענו למחוז יבשה, והיה זקנו מגיע למים. כשהגענו ליבשה אבי רצה לכבדו במנחה - ולא רצה. לפתע האיש נעלם מעינינו. אז אבי אמר: "פשוט וברור, שזכינו שאליהו הנביא זכור לטוב הציל אותנו", והודה לבורא עולם יתברך שמו לעד ולעולמי עולמים.

**בנו** ר' יוסף סיפר: "לאחר שאבי עלה לארץ ישראל אני עדיין הייתי במרקו. בני חלה במחלה נדירה. הרופאים נלאו למצוא מזור למחלתו. לילה אחד אני רואה את אבי בחלום, בזמן שכבר ישב בירושלים. אבי עומד ומתפלל על ציונו של דוד המלך ע"ה, מדליק נר ומברך את הנכד הקטן. כמדי בוקר הלכתי לדרוש בשלום בני. לתדהמתי הרופאים קיבלו את פני כשאותות פליאה בפניהם על הנס שהתרחש זה עתה. החולה קם על רגליו והוא בריא ככל האדם ללא כל זכר למחלתו".

**האדמו"ר הרב שמואל וינברג זצ"ל מסלונים** - נולד בשנת ה'תר"י (1850) בסלונים. את רוב חכמתו קיבל מסבו. הירבה בנסיעות לשחר את פני צדיקי דורו והיה נערץ בעיניהם, במיוחד אצל האדמו"ר הצדיק הרב חיים הלברשטאם מצאנז ששהה אצלו במשך תקופה ארוכה (ר' חיים הירבה בשבחו ואמר שיש לו נשמה גבוהה אשר לא הייתה בעולם כבר 300 שנה, אולם רבינו הפציר בו שלא יחלוק לו כבוד וכי הוא רוצה להיות אצלו כאחד היושבים הרגילים, אך את זה הבטיח לו ה'דברי חיים', שדלתו תהיה פתוחה לפניו תמיד כשירצה לבוא אליו פנימה). רבינו הסתיר מאוד את מעשיו ועבודתו בצאנז. כמו כן הסתופף בצילו של האדמו"ר הצדיק הרב דוד משה פרידמן מטשארטקוב לעתים תכופות.

בשנת ה'תרמ"ד (1883) לאחר פטירת סבו הגדול החל לשמש כאדמו"ר השני של חסידות סלונים. הרב ניהל יחד עם ה'חפץ חיים' קרן כספים שתמכה בהקמת תלמודי תורה ומקוואות. השתתף בהקמת הארגונים 'כנסת ישראל' ו'מחזיקי הדת', ובהמשך היה שותף להקמת 'אגודת ישראל'. עמד בקשר הדוק עם היישוב החסידי בארץ ותמך בו. עמד בנשיאות כולל 'רייסין' שתמך במאות משפחות שגרו בטבריה, צפת וירושלים והתרים עבורו.

בשנת ה'תר"ס (1899) פעל להקמת ישיבת 'אור תורה' על ידי חסידו ר' משה קלירס (רבה האשכנזי של העיר טבריה). נפטר ב-י"ט בשבט ה'תרע"ו (1916) בוורשה (בעיצומה של מלחמת העולם הראשונה, רבינו היה שם לצורכי רפואה). בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. בעל ענווה מופלאה. מיעט מאוד באכילה. חי כ-66 שנים. ציונו בוורשה (בשל קושי ההתניידות בעת המלחמה נקבר שם).

**סבא (מצד האב):** האדמו"ר ר' אברהם וינברג הראשון (מייסד חסידות סלונים ומח"ס 'יסוד העבודה'). **אביו:** ר' יחיאל מיכל אהרן. **אמו:** מרת חיה דוואשא (בת ר' שמואל). **אשתו:** מרת גיטל (בת ר' אברהם מלנטשנא ז"ע בן הרה"ק רבי שלמה לייב מלנטשנא). **מרבתי:** סבו, האדמו"ר אברהם וינברג, האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז והאדמו"ר ר' דוד משה פרידמן מטשארטקוב. **מתלמידי:** הגאונים רבי שלמה בוטענער (צדיק בעל רוח-הקודש והיה עוד תלמיד אצל הרה"ק מקוברין), ר' יואל אשכנזי, ר' משה קלירס (רבה של טבריה), ר' לייב הירש בוימל. **בניו:** האדמו"ר ר' ישכר לייב (כיהן אחריו כאדמו"ר בעיר סלונים), האדמו"ר ר' אברהם וינברג השני (כיהן אחריו כאדמו"ר מסלונים בעיר ביאליסטוק ואחר כך בברנוביץ'). **בנותיו:** מרת חנה אסתר (נישאה לר' שמעון קופילוביץ), מרת לאה (נישאה לאדמו"ר ר' פנחס מלוביצקי מסלונים-לכוביץ' בארצות הברית), מרת טשארנא (נישאה לאדמו"ר משה מנחם סילבר מסלונים-דטרויט), מרת שרה (נישאה לר' אברהם-אבלי רפפורט, אב"ד קלץ), מרת פראדל (נישאה לר' אלתר יוסף דוד לנדא מאליק). **מספריו:** **ידברי שמואל** - דברי תורתו.

**○** יפר האדמו"ר ה'ברכת אברהם' מסלונים ז"ע: לרה"ק בעל 'דברי שמואל' זיע"א היה יהודי מוכר מחסידי צירטקוב. אותו יהודי התגורר בעיר רחוקה. הוא הציע לרבינו פעמים רבות שיבא לעירו והוא יאסוף עבורו כסף רב עבור מעות ארץ ישראל, שכן רבינו היה ממונה על מעות אלו. אבל הרה"ק ה'דברי שמואל' השתמט ממנו ולא רצה לבוא לשם. פעם החליט רבינו לנסוע לאותה עיר ולקח גם בן אחיו - הרה"ק בעל 'ברכת אברהם', שהיה צעיר לימים.

כיוון שהגיע רבינו לעיר פנה לבית מכירו. לאיש היה חנות של כלים הממוקמת ליד ביתו. ה'דברי שמואל' נכנס מיד לחנות ואמר: "שלום". החסיד נדהם לראות לפתע את רבינו בחנות שלו ולא ידע כיצד לקבל פניו. לפתע נשמעו צעקות היסטריות חזקות מהמטבח שבבית האיש. הוא עזב את החנות ורץ לכיוון המטבח שבביתו. **שם התברר לו, כי בנו ל"ע נפל לתוך דוד גדול של מים רותחים שעמד במטבח ששימש להרתיח את הכביסה. הבן היה מלא כוונות ופצעים קשים.**

כשראה את מה שקרה בבית, חזר האיש במרוצה לרבינו וסיפר לו את האסון הגדול שקרה לו בביתו. ה'דברי שמואל' ציווה עליו מיד, שימחר ויביא את הילד עטוף בסדין וישכיב אותו על השולחן. האיש מהיר לעשות, כפי שציווה אותו רבינו. הרה"ק ה'דברי שמואל' התקרב לילד והתחיל למשש בידו וכך עבר על כל גופו של הילד. **בכל מקום שהרה"ק ה'דברי שמואל' שם את ידו, התרפא הבן מפצעיו והיה חלק ובריא ושלם. כאשר סיים למשש את כל גופו, לא נשאר על עורו שום סימן.**

אז קרא לבעל הבית ואמר לו: "איני יודע על מה צעקת. ראה את הילד, הוא בריא ושלם ולא קרה לו מאומה. מה הנשים יכולות לומר". לקח האיש את הילד והביא אותו אל אשתו ואמר לה כדברי הרה"ק. האישה צעקה בקול גדול: **"אין זה כי אם נס משמיים. כל גופו היה פצעים וכוונות!"** אז אמר רבינו בענווה מופלאה: "הילד הבריא בזכות הכוח של ארץ ישראל, כי הגעתי למקום זה עבור מצוות הארץ ולכן הוא התרפא לגמרי".

**○** יפר בן אחיו, ה'ברכת אברהם' מסלונים זיע"א, שהיה רגיל לנסוע עם רבינו פעמים רבות ברכבת כדי לשמשו. הוא ראה כי רבינו למד את מסכת חולין, ואחז בפרק השוחט. לאחר מספר שעות רבינו כבר אחז בפרק העור והרוטב, כמאה דף לאחר מה שראה לפני כן, על ידי גודל התמדתו. ואמר, **שלדעתו סיים רבינו יותר מאלף פעמים! את כל הש"ס.**





# אם ראשונים כמלאכים - הצדיק הרב הנסתר בנימין הכהן זצ"ל



**הצדיק הרב בנימין הכהן זצ"ל** - נולד ב-י"ז כסליו ה'תרפ"ח (1927) בנגרדאן (דרום תוניסיה). למד בצעירותו ב'מועלם'. עוד בהיותו צעיר לימים ניכרו בו מעלות קדושה, אהבת הארץ, אהבת התורה ואהבת תלמידי חכמים. מסירות נפש לתורה ולתפילה שאין כדוגמתה. בשנת ה'תש"י (1949) זמן קצר לאחר שנישא, עלה לארץ הקודש עם רעייתו. בהתחלה הגיעו למעברת 'בית ליד' וגרו באוהלים בתנאים קשים מאוד. לאחר זמן עברו להרצליה פיתוח. רבינו עזב דירת קרקע עם שטח ועבר לפחון מושב ברכיה שהיה מושב דתי. רבינו לא רצה ליהנות מכותרת של תורה. בהתחלה עבד בחברת 'סולל ובונה' וקיבל משכורת גבוהה. אבל לא היה לו זמן לעסוק בתורה כאוות נפשו. בעצה אחת עם רעייתו עזב את עבודת הבניין ועבר לעבוד בצרכנייה של המושב. רבינו התבטא ואמר: **"משכורת של חודש בבניין היתה שווה למשכורת של חצי שנה בצרכנייה. אבל התורה שווה כל מחיר!"**. עבודתו היתה ביושר ואמונה. כמה פעמים באו אנשי המס לבדיקות שגרתיות בצרכנייה והם התבטאו בהתפעלות: **"מעולם לא ראינו חשבונות מדויקים כאלה על האגורה"**. **עבור משפחות קשי יום שלא יכלו לשלם את חובם למכולת, היה משלם מכספו את חובותיהם ולא סיפר להם על כך. לפני החגים חילק עשרות אלפי שקלים לצדקה. כל חורף חילק עשרות שמיכות לנזקקים. החלוקה נעשתה על ידי שליחים ואף אחד לא ידע מהיכן זה מגיע.**

ביתם במושב היה ידוע כמכניסי אורחים, הרבנית טרחה יומם ולילה עבור כלות ועבור אנשים נזקקים. רבינו היה ראשון לכל דבר שבקדושה. ישן מוקדם וקם בחצות. לאחר תיקון חצות למד וחזר לישון. לאחר מכן קם בשעה שלוש לפנות בוקר כדי לעסוק בתורה ובתפילה. בזמן הפסקת הצהריים אסף את ילדי המושב בביתו ולימד אותם קריאה, חומש, משנה, גמרא, מעשיות צדיקים כדי להשריש בהם את אהבת תורה וחילוק להם מיני מתיקה. שימש כש"ץ וכקורא בתורה ללא כל תמורה. חמיו, הגאון ר' רחמים חי חוויתא כתב על רבינו: **"החכם השלם"**. בג'רבא לא כתבו על משיהו 'החכם השלם' אלא אם מדובר בתלמיד חכם אמיתי. הגה"ק ר' שלום שבדרון פעל רבות עם רבינו להצלת העולים בעת קום המדינה. הוא התבטא על רבינו: **"רבי בנימין הכהן הוא מ-ל"ו הצדיקים שבדור!"**. בעל חסד ואהבת ישראל. הוציא עין-הרע. רבים פנו אליו ונושעו. ידע להוציא עין הרע. **בעל רוח-הקודש**. נפטר ב-י"ט שבט ה'תשפ"א (2021). חי כ-94 שנים. ציונו במושב ברכיה.

**אביו:** ר' סיסף בן חוגה. **אימו:** מרת מבירכה. **אשתו:** מרת פאנידה (בת הגאון ר' רחמים חי חוויתא הכהן. הרב הראשי לג'רבא). **מרבותיו:** הגאונים ר' ניסים הכהן (מח"ס שו"ת אחימלך הכהן) ורבי מכלוף יאנה (מח"ס שו"ת שמעו בנים). **ילדיו:** הגאונים ר' חננאל (ר"מ ב'חכמת רחמים'), ר' ברכאל (ר"מ ב'שיבת חכמת רחמים'), ר' חיים ז"ל, ר' ניסים ז"ל.

**פ** עם אחת נסע רבינו עם י.ח לירושלים כדי לקנות ספרים. בדרך חזר מירושלים בירידות המפותלות התקלקלו הבלמים והרכב נסע מאוד. רבינו שאל את הנהג: **"מדוע אתה ממנה, אתה רוצה להספיק לתפילת מנחה במושב ברכיה?"**. השיב לו י.ח: **"אני לא ממנה. הבלמים התקלקלו. אנחנו בסכנה שכן בעוד זמן מועט נגיע לרמזור. יש שם מכוניות רבים ואני לא יכול לעצור את הרכב!"**. רבינו חשב מעט ואמר: **"אל תדאג, איפה שצריך לעצור - הרכב יעצור"**. ואכן כך היה. הבלמים עבדו עד שהגיעו למושב ברכיה. כשהגיעו לשם, הבלמים הפסיקו לעבוד. (מפי בנו, ר' חננאל)

**ש** ע. הגיע לרבינו בשל העובדה שאביו סבל מכאבי בטן חזקים. הוא לקח בגד של אביו ובא לרבינו וביקש ממנו להוציא את העין הרע שיש על אביו. כשהצדיק תפס בבגד והוציא לו את עין-הרע הוא נאנח מכאבים, ואמר לו: **"אביך סובל מהבטן, נכון?"**. הלה השיב בחיוב והתפלל- איך הרב יודע? אמר לו רבינו: **"כי הכאב עבר אלי. אביך כעת הבריא"**. וכן היה. (ר' עובדיה חן)

**פ** פעמים כשרבינו רק מתחיל לברך את האדם, היה חש בכל מכאוביו, ומפרט לו כל דבר הכואב לו. והיה אומר לאנשים: **"הכאבים עברי אלי"**, ומיד אחר הברכה הכל היה נעלם. פעמים שהיה אומר להם שיש להם בעיה במקום מסוים, והם היו אומרים: **"אנחנו לא יודעים על דבר כזה"**. היה אומר להם: **"לכו תבדקו בבית חולים"**. הם הלכו לבדיקות וגילו שיש להם בעיה באותו מקום שאמר הרב. הרופאים היו אומרים להם: **"טוב שבאתם בזמן, שכך יכולנו לטפל בכך"**. (ר' עובדיה חן)

**ר** חננאל בנו סיפר: **"הרב א. מנדלאוי לפני כשתים-עשרה שנים נסע בבוקר מקריית-גת לכיוון אשקלון. התכונן שלו היה לנסוע משם לטבריה. כאשר הגיע ליד מושב ברכיה, לפתע פתאום המנוע של הרכב נכבה. הרב א. ניסה להניע את הרכב, אולם ללא הועיל. בצר לו הזמין מכוני שידדוק את הרכב. הטכנאי הגיע ולאחר בדיקה קצרה אמר לו: 'המנוע הלך! אין מה לעשות. אתה צריך לחכות לגרר'". בינתיים יצא ר' א. מהרכב. אבא הגיע לתחנה כדרכו בכל בוקר כדי לנסוע לכולל בעיר אשקלון. כשראה אבא רכב, פנה אל הנהג ושאל: 'האם אתה נוסע לאשקלון?'". ר' א. ענה לו שהוא רוצה לנסוע לאשקלון. אבא שמע את התשובה ונכנס לרכב. לרב א' לא היה נעים לו לומר שהרכב מושבת ואמר לעצמו: 'אכנס לרכב ואנסה להניע'. לתדהמתו הרכב הניע. הוא לקח את אבא עד הכולל. כשאבא ירד מהרכב הוא אמר לר' א.: 'אני מרגיש שהמנוע של הרכב לא תקין. תבדוק את הרכב'. ר' א. חיך וניסה להניע את הרכב כדי לנסוע לטבריה. הרכב לא הניע. הוא חיכה עד שהגרר הגיע לקחת את הרכב. אמר לו המכוני: 'אין שום הסבר בעולם שהצלחת לנסוע מברכיה לאשקלון ללא מנוע'".**

**הסיפורים מעובדים מ'לבוש מלכות' ו'לבנימין אמר'. תודתנו נתונה לבנו, הרה"ג ר' חננאל על החומר והתמונות.**

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים  
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר  
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים  
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

**PnineZadikim@gmail.com**

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח  
בקשה **PnineZadikim@gmail.com**

כל החומר נלקח  
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו  
לקבלת עלון פניני עין-חמד,  
יש לשלוח בקשה למייל:  
**PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה  
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף  
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו  
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים